

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrtletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000 —, pol strani din 1000 —,
četrt strani din 500 —, 1/8 strani
din 250 —, 1/16 strani din 125 —
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Dr. Anton Korošec častni doktor

Senat vseučilišča kralja Aleksandra I. v Ljubljani je na svoji seji dne 11. decembra soglasno odobril sklep pravne visoke šole, s katerim je bil soglasno izvoljen za častnega doktorja prava predsednik senata in voditelj Slovencev g. dr. Anton Korošec. Ta čast je bila dodeljena g. dr. Antonu Korošču za njegove velike zasluge za ustanovitev, ohranitev in razvoj ljubljanskega vseučilišča. Slovesna proglasitev ali promocija bo v nedeljo, dne 17. decembra, v vseučiliški zbornici.

Ljubljansko vseučilišče je že pripravljalo pred prevratom posebno tozadevno društvo, ki je doseglo svoj cilj šele v Jugoslaviji 2. julija 1919 v vladi, v kateri je bil podpredsednik g. dr. Anton Korošec. Od ustanovitve do danes je bilo ljubljansko vseučilišče kot najvišje kulturno središče Slovenije voditelju g. dr. Antonu Korošču glavna skrb. Na njegovo prizadevanje ni bilo ukinjeno, ampak je raslo ter se razvijalo, da je danes ponos ne le nas Slovencev, ampak vse države in uživa priznanje ter sloves tudi v inozemstvu.

Za vse delo in trud, katerega je žrtvoval naš voditelj za najvišji znanstveni za-

vod v Sloveniji, se mu je ta ob svoji 20 letnici oddolžil vsaj nekoliko s tem, da je svojemu glavnemu soustanovitelju podelil najvišji naslov častnega doktorja. Kako visoko priznanje je prejel 11. decembra g. dr. Anton Korošec, je razvidno iz dejstva, da je on tretji častni doktor ljubljanske univerze. Prvi je prejel častni doktorat ljubljanskega vseučilišča pokojni dr. Gvidon Majaron, ljubljanski odvetnik in prvi predsednik Društva za ustanovitev univerze v Ljubljani. Drugi je prejel naslov častnega doktorja že tudi rajni češkoslovaški predsednik dr. Jan Masaryk.

Našemu voditelju častita »Slovenski gospodar«, kojega dolgoletni urednik je bil, k najvišjemu odlikovanju v Sloveniji z željo: Bog nam ohrani novega častnega doktorja še dolgo let na čelu hvaležnega mu slovenskega naroda in pri krmilu mlade Jugoslavije!

Z imenovanjem g. dr. Antona Korošca za častnega doktorja je slovenska visoka šola dokazala, da ceni in priznava zasluge za svoje rojstvo, obstoj in razmah voditelju Slovencev.

Položaj za junaške Fince ugoden

Zadnji dogodki na bojiščih

K poročilu o vojnih dogodkih na Finskem v današnji številki je treba dodati, da ni sovjetskim četam do 11. decembra nikjer uspelo, da bi bile napredovale do utrjene finske črte. Finci so odbili vse sovjetske napade na pristanišče Petsamo na severu. Finska letala so uspešno bombardirala severno rusko luko Murmansk in so razdejala na več mestih kilometre na dolgo železniško zvezo z Murmanskom. Rusi si prizadevajo z ogromno premočjo, da bi presekali Finsko na severni ter južni del s prodorom do finskega mesta Oulu (Oleaborg) ob Botniškem zalivu, kar jim pa doslej kljub desetkratni premoči ni uspelo. Za tem prodorom stremi rusko vrhovno vodstvo radi tega, da bi laže obkolilo Fince na fronti ob Ladoškem jezeru, kjer pričinja Mannerheimova utrjena črta, kateri se Rusi od spredaj iz smeri Lenigrada še niso mogli približati. Ob Ladoškem jezeru so Finci zadnje dni zopet zavzeli važno mesto severno od Ladoškega jezera in so obkolili močne rdeče oddelke. Ljute borbe na Finskem se vršijo pri 30 stopinjah mraza. Sovjetske čete se morajo boriti na fronti, ki je 300 km od železnice in je zaradi poudrug meter visokega snega onemogočen dovoz in za napad pripravljene sovjetske motorizirane čete sploh nikamor ne morejo, ampak so izpostavljene na milost in nemilost finskim zračnim napadom. — Finci so odgnali s severa tu-

di 200.000 severnih jelenov, da s tem onemogočijo Rusom preskrbo s svežim mesom.

Medtem, ko se Finci junaško bore na frontah, pa jim ves kulturni svet izkazuje svoje simpatije, in to na različne načine. Amerika jim pošilja dolarje, Švedi protibrambno topništvo proti letalom, Angleži plinske maske, Italija jim pa pošilja velika bombna letala. Prostovoljci pa prihajajo z vseh strani sveta.

Finska zadeva pred Zvezo narodov

Finska se je pritožila radi ruskega napada na Zvezo narodov, koje član je tudi sovjetska Rusija. Na zasedanje Društva narodov v Ženevi je poslalo 11. decembra 40 držav svoje zastopnike. Tokratnemu zasedanju predseduje Norvežan Hambro. Odbor za proučevanje finske pritožbe je že sklenil, da naj pošlje Zveza narodov ruskim sovjetom in Fincem poziv, da v teku 24 ur nehajo z boji in začnejo pogajanja za mir s posredovanjem Zveze narodov.

Zgoraj omenjenega dne ob petih popoldne je dobil na seji Društva narodov besedo zastopnik Finske Holsti, ki je obrazložil pritožbo svoje vlade proti napadalcu, to je sovjetski Rusiji. Holsti je sklenil svoj govor z besedami večletnega zastopnika Rusije pri Društvu narodov Litvinova s pozivom: Sklenimo, da bo šel ves svet Fincem na pomoč proti barbarskemu napadalcu!

Naša univerza

Naša slovenska univerza, naša najvišja slovenska šola, praznuje te dni 20 letnico svojega obstoja.

Po dvajsetih letih smo se spomnili, kaj imamo, ko imamo lastno visoko šolo. Po dvajsetih letih pregledujemo nazaj, kak boj smo bojevali, kako smo ga končali in kdo med nami je nosilec zmage. Naša inteligenca, naše razumništvo gleda danes s ponosom na to svojo visoko šolo.

In mi, ki stopamo leto za letom za pljuhom, mi, ki sejemo leto za letom pšenico, mi, ki se borimo z zemljo, da nam rodi in da redi narod, ali razumemo kaj o tem, kaj je narodu lastna visoka šola?

Malo nas poznate, ako mislite, da tega ne razumemo.

Za vsak slovenski razred na ljudskih šolah smo se borili, za vsako učiteljsko mesto smo slovenskega človeka iskali, za ubogo kmetijsko šolo, ki so nam jo kot drobtinico poklonili, smo radosti poskakovali!

Svoje študente smo morali pošiljati v nemške srednje šole, naše fante je žrla tujina, jih je zastrupljala, koliko jih je ostalo zunaj, koliko se jih je vrnilo, ki niso več poznali ne naše vere in ne našega jezika, pa so vso mladost pili na prsih naše zemlje, pa so zrastle iz naših žuljev. Nismo imeli svoje visoke šole!

Mi razumemo, kaj je narodu univerza! Narod, ki nima vseh svojih šol, od najnižje do najvišje, še ni svoboden! Narod, ki že ima te šole, pa se njih važnosti ne zaveda, ni vreden svobode.

Naši kmečki domovi morajo vedno znova in znova dajati naraščajo naši inteligenci, predvsem naši duhovniški inteligenci, ki pride zopet med nas in živi na farah med nami, pa tudi naši svetni inteligenci. Nikdar ne sme nastati prepad med narodom na kmetih in med univerzo. Most in zvezo naj drže naši kmečki študentje! Tako bo meščanstvo dobivalo vedno nov dotok zdrave narodove moči in povezanost vseh slojev bo jačila moč našega naroda.

Praznujte praznik naše slovenske univerze! Praznujte ga tako, da bo očiščena vsega, kar ni našega, da bo zaščitena pred vsemi zmotami in bo čist studenec našega razumništva!

V nas pa v teh dneh vstajajo spomini, v nas pa v teh dneh kipi veselje, večje kot nekoč v borbi za vsak ljudskošolski razred na naših slovenskih štajerskih tleh, v nas pa v teh dneh znova raste spoznanje: O, kako dobra si, domovina!

Ali si že obnovil naročnino?

Vojna

Zapadno bojišče

Poročil s kopnega zapadnega bojišča v zadnjem času ni skoraj nobenih, ker mirujeta obe ogromni armadi vsaka v svoji neprodorni obrambni črti. Vsi dogodki zapadnega bojišča so usmerjeni na morje, kjer so na delu s potapljanjem podmornice, letala, mine in lažje križarke.

Edini omembe vreden dogodek na zapadnem bojišču je obisk angleškega kralja

Jurija VI. Pripeljal se je na križarki v Francijo in je minuli teden obiskal angleško vojaštvo v njemu določenih postojankah Maginotove linije. Angleškega kralja so spremljali častniki angleškega in francoskega generalnega štaba. Kralj je bil povsod, kamor je prispel, navdušeno sprejet in pozdravljen.

Dogodki na morju

Po zatrdilu Francozov je začela Nemčija sedanjo vojno s 60 podmornicami. Dolej jih je izgubila 40, kar znači nad polovico. V svetovni vojni je imela Nemčija zadnje leto (1918) 150 podmornic, od katerih se je posrečilo potopiti zaveznikom 12, oziroma 14%. Za dobro vpeljana podmorniško moštvo je treba tri do štiri leta vežbe. Na 40 podmornicah izgubljeno podmorniško posadko bo Nemčija težko obnavljala, zlasti še radi tega, ker ji je obširni Atlantski ocean za vežbe zaprt.

Tudi število ladij, ki jih nemške podmornice potopijo na mesec, je znatno manjše od tonaže, potopljene v svetovni vojni. Leta 1917 na primer, ko je dosegla delavnost nemških podmornic višek, so izgubili zavezniki na mesec približno 500.000 ton svojega trgovskega brodovja. V sedanji vojni se Nemčiji ni posrečilo doseči te številke niti v treh mesecih.

Glede zavezniške pomorske zapore kažejo številke do sedaj tole sliko: V prvih desetih tednih vojne je samo Francija zaplenila 225.000 ton blaga, namenjenega v Nemčijo, kar odgovarja 146 vlakom po 50 vagonov. Med zaplenjenim blagom je bilo nad 100.000 ton industrijskih surovin ter 35.000 ton tekočega goriva. Anglija je v prvih treh mesecih vojne zaplenila celo 463.000 ton v Nemčijo namenjenega blaga, med katerim je bilo 100.000 ton tekočega goriva. Po teh številkah sodeč, je škoda od sedanje pomorske vojne dosti večja na nemški strani kakor pa na strani zaveznikov, zlasti če se upošteva, da se je število nemških podmornic zmanjšalo več kot za polovico.

Nemški letalski napadi na angleško vojno brodovje niso rodili tistega uspeha, kakršnega se je Nemčija nadejala.

Finsko bojišče

Za boljše in pregledno razumevanje vojnih dogodkov ob mejah Finske objavljamo tokrat zemljevid Finske, na katerem je označen ruski vpad s puščicami na suhem in po morju.

Trojni napad po suhem

Sovjetska armada se je lotila male Finske na kopnem s treh strani v zavesti, da ji bo uspel bliskoviti vojni pohod po zgledu motoriziranih nemških oddelkov na Poljskem.

Najhujši sovjetski sunek je bil iz Leningrada v smeri proti finski Mannerheimovi obrambni črti med velikim Ladoga jezerom ter Finskim zalivom (te utrdbe na zemljevidu niso označene). V tej smeri Rusi še daleč niso dosegli finskih utrdb, ker so zaustavili Finci na gozdnatem ozemlju Ruse, brž ko so se pojavili.

Drugi vdor ruske pehote je bil izvršen severno od Ladoga jezera v pokrajini Salmi s ciljem, da bi prišli Rusi Mannerheimovi črti z več divizijami za hrbet. Tukaj so se spustili v napad ruski motorizirani oddelki, ki so pa bili poraženi, ker so zašli tanki na finske mine in v naprej pripravljene pasti, v katerih so obtičali. Po gozdovih pokrajine Salmi so Finci poleg tankov zajeli 1500 vojakov.

Finsko uradno poročilo pravi, da je bilo v Kareliji: severno od Ladoškega jezera po tridnevni bojih zajetih 64 ruskih tankov in je samo v enem spopadu obležalo 2000 sovjetskih vojakov. V neki drugi bitki, v katero je poseglo 10 ruskih tankov, jih je bilo osem uničenih. Ruski ujetniki na tem področju so izjavili, da so pod orožjem komaj tri mesece in so se vežbali za fronto en mesec.

Tretji napad na suhem in z zelo močnimi sovjetskimi četami je bil organiziran od severne strani, kjer posedajo Finci pristanišče Petsamo. Te luke sta se lotili posebni ruski armadi iz Karelijske morske ožine in čisto od severa z rusko lukco Murmansk kot izhodiščem. Rusi so se že bili polastili Petsama, a so ga morali zopet zapustiti z velikimi izgubami, katere jim je povzročila junaška finska pehota ter letalstvo, ki je že uspešno bombardiralo omenjeno sovjetsko lukco Murmansk ter njegovo letališče in uničilo pri tem 60 sovjetskih letal.

Južno od Petsame je svetovno znani finski rudnik za pridobivanje nikla po okolici naselbine Salmijaewi. Tam imajo Finci za Petsamo že drugo obrambno črto.

Pristanišče Petsamo je prvotno branilo in Rusom iztrgalo neznatno število Fin-

cev, katerim je bil v minulem tednu poslan na pomoč oddelek 10.000 mož iz Rovanijsa. Vse Fince v področju Petsame cenijo na 20.000 napram 50.000 Rusom, ki so pa zelo slabo oboroženi in še slabše preskrbljeni s prehrano.

Sovjeti so vrgli proti Finski pol milijona mož, tisoč tankov in pet sto letal. Od teh je bilo doslej ranjenih, ubitih ter zajetih 25.000 sovjetskih vojakov.

Dvojni napad na morju

Na morju so napadli Rusi Finsko z juga ter od severa. V Finskem zalivu na jugu so navalili predvsem na otoke v zalivu samem in na najbolj znamenita finska pristaniška mesta: Viborg (Viipuri), Helsinki (kjer bi se imela leta 1940 vršiti svetovna olimpijada), Hangö in Abo. Sovjetsko brodovje je že napadalo tudi s postojank, katere jim je morala odstopiti v zadnjem času Estonija. Ruske vojne ladje niso dosegle nobenih uspehov, pač pa je Finska obalna artilerija hudo poškodovala eno rusko križarko ter potopila dva rušilca.

Drugi pomorski napad je bil izvršen od sovjetskih ladij na severu na Ribačji polotok (kateri je že bil itak dve tretjini ruski) in so ga Rusi sedaj povsem zasedli. (Na zemljevidu je označen ta polotok v francoščini: presquile des pechenrs.) Z ribačjega polotoka se hoče Rusija po morju približati finski luki Petsamo in tudi z morske strani podpirati sovjetski kopni pohod.

Sovjetsko letalstvo in strupeni plini

Sovjetsko letalstvo je doslej nastopalo na vseh finskih bojiščih, vendar se tudi ni izkazalo, ker so Finci sestrelili mnogo ruskih bombnikov, ki se morajo povrhu boriti tudi s hudimi snežnimi viharji. Koj ob izbruhu sovražnosti so povzročili ruski bombniki precej škode v finski prestolnici Helsinki, kjer je bilo ob življenje precej

Iz raznih držav

V NAŠI DRŽAVI

Volilni zakon za poslanske volitve je v načrtu izdelal politični odbor ministrov ter ga predložil vladi, ki je o njem pretresala. Na kratko hočemo čitatelje obvestiti o glavnih načelih tega zakonskega načrta. Podrobnejša razlaga pride, ko načrt postane zakon. Načrt o volitvah narodnih poslancev določa, da se bodo volitve vršile s svobodnim, splošnim, enakim, neposrednim in tajnim glasovanjem. Volitve bodo po volilnih okrožjih. Načrt določa pooblastilo, da bo ministrski svet izdal posebno uredbo, s katero bo ustanovil volilna okrožja. Posamezna okrožja ne bodo mogla imeti manj kot 360.000 in ne več kot 440.000 prebivalcev. Beograd, Zagreb, Ljubljana sestavljajo posebna volilna okrožja. Poslanca izvoli vsakih 40.000 prebivalcev. Če bo višek prebivalstva večji od 25.000, se voli še en poslanec. Volilno pravico ima vsak jugoslovanski državljani, ki je izpolnil 21. leto starosti. Za to, da more kdo biti izvoljen za poslanca, se zahteva starost dovršenega 30. leta. Volitve se bodo vršile s kroglicami. Liste za volitve poslancev so dvojne: državne in okrožne. Državna lista se mora predložiti v potrditev najmanj 20 dni pred volitvami, sestaviti jo mora najmanj 10 nosilcev okrožnih list v raznih volilnih okrožjih. Na državni listi se mora označiti ime in volilno okrožje vsakega kandidata. Za vsakega kandidata, označenega na državni listi, je treba predložiti potrdilo pristojnega okrožnega sodišča, da je kandidat predložil sodišču v potrditev svojo kandidaturo. Okrožne liste se predlagajo okrožnemu sodišču najdalje 30 dni pred volitvijo. Kandidatne liste mora podpisati najmanj 100 ljudi, ki imajo svoje bivališče v volilnem okraju. Nosilec okrožne liste mora podpisati svoje ime in označiti, ali kandidira v enem ali več okrajih. Nosilec liste nima namestnika. Za občine, ki imajo več kakor 800 volilcev, se določi več volišč. Rezultat volitev v volilnih okrožjih, v kate-

rih se volijo dva ali več poslancev, se določi tako: skupno število volilcev se deli s številom okrajnih kandidatov. Liste, ki niso dobile glasov, vsebovanih v količniku, se ne upoštevajo. Izvoljeni poslanci bodo dobili za čas zasedanja parlamenta dnevno 200 din.

*

V DRUGIH DRŽAVAH

Izigravanje Zveze narodov na nedopusten način. Kakor smo že zadnjič poročali, se je obrnila Finska na Zvezo narodov z upravičeno prošnjo za vsaj moralno pomoč, ker je bila napadena od sovjetske Rusije, ki je članica Zveze narodov in je v minulih letih prejšnji sovjetski zunanji minister Litvinov vedno in najbolj podpiral Zvezo narodov v vseh mednarodnih sporih. — Dalje je še treba omeniti, da je Rusija vzpostavila v mali finski vasi Terioki na jugu svojo komunistično vladno in sploh noče imeti nobenih stikov s pravo finsko vladno v Helsinkih. Na vlogo Finske na Zvezo narodov, ki se je sestala 11. decembra v Ženevi ravno radi napada na Finsko, je odgovoril sedanji ruski zunanji minister Molotov glavnemu tajniku Zveze narodov, da sovjetska Rusija ne bo poslala svojega zastopnika na bližnje zasedanje Zveze narodov, sklicano radi finske pritožbe. Po izjavi Molotova Rusija ni v vojnem s Finsko in tudi ne grozi finski narodu z vojno. Sovjetska Rusija je v mirljubnem razmerju z demokratsko republiko ter je z njeno vladno (komunistično v Terioki) sklenila pogodbo o vzajemni pomoči, s katero so urejena vsa vprašanja glede katerih se je brez uspeha pogajala z bivšo (pravomočno v Helsinkih) finsko vladno. Vlada demokratske finske republike je dne 1. decembra predlagala sovjetski Rusiji, da ji ponudi vojaško pomoč za ukinjenje vojnega stanja, nastalega na Finskem zaradi stališča bivše finske vlade. — Iz navedene izjave je kot beli dan razvidno dejstvo, da doslej še nihče ni na-

civilistov. Med ruskimi letalci so, kakor smo že zadnjič poročali, tudi ženske.

Na nekaterih krajih uporabljajo sovjetske čete granate, katere so napolnjene s strupenim plinom. Gre za kloritrin, ki ga v mirnem času uporabljajo za uničevanje sten in drugega mrčesa v zaprtih prostorih in uničijo že majhne količine vsako življenje. Finski vojaki, katere je dosegel ta plin in so jim še rešili življenje, ne bodo nikdar popolnoma zdravi.

Finska spretna obramba

Sovjetska frontna poročila priznavajo, da se Finci krepko ter junaško upirajo rdeči vojski. Pri dosedanjih kretanjih so pokazali Finci, da so zelo spretni pri postavljanju zasedb in vseh mogočih zaprek. Razen spretno razvrščenih min in jam so Finci že parkrat izvalili ruske motorizirane oddelke v močvirja, kjer so obtičali.

Najboljša zaveznica Finske je zasnežena pokrajina. Finski vojaki so na smučeh in radi tega se zelo spretno ter naglo gibljejo in presenečajo Ruse. Povsem nevidni pa so finski lovski bataljoni, ker so oblečeni v bele kožuhe. Poleg tega so pa ti bataljoni sestavljeni tudi iz izbornih strelcev. Zna-

no je, da so doslej na olimpijskih igrah v tekmah vojaških patrulj na smučeh in v streljanju še vedno zmagali Finci pred vsemi narodi sveta.

V finskih vojaških krogih smatrajo položaj finske vojske za zadovoljiv, saj Rusi niso mogli doslej s svojimi pripravljenimi ofenzivnimi sunki na raznih mestih nikamor. Finski vojaški krogi se tudi čudijo, ker ruski oddelki — proti pričakovanju — nimajo uspehov na nezavarovanih mestih in pravijo, kaj bo šele tedaj, ko bodo prišli do finskih utrjenih postojank.

Finska odrezana od sveta

Rusija je odredila dne 8. decembra pomorsko zaporo Finske s svojim baltičkim brodom in letalstvom. Namen te zapore je, odrezati Finsko od vsake trgovine z zunanjim svetom ter podpreti svoj vojaški pohod nad Fince na kopnem. Predvsem pa bi naj zapora onemogočila vsako zvezo Finske s Švedsko ter Norveško. Sovjetske ladje bodo poskušale se prebiti skozi zaporo finskih min pri Aalandskih otokih, pripluti do skrajnega severa Baltičkega zaliva in presekati železniško zvezo Finske s Švedsko.

Celoletni naročniki, pozor!

Celoletnim naročnikom nudi letos »Slovenski gospodar« sledeče ugodnosti:

1. Požarno zavarovanje.

Vsak celoleten naročnik, ki plača v smislu pravilnika, ima zavarovano svojo hišo, v katero »Slov. gospodar« prihaja, v primeru požarne nesreče za 1000 din. Za to zavarovanje ne plačuje ničesar, samo naročnino mora plačati celoletno tako, da ima plačano do konca leta 1940.

2. Nagradno žrebanje — glavni dobitnik 5000 din,

nad 500 lepih dobitkov v kmetijskih in drugih potrebščinah in povrh še nagrada v gotovini — glavna 5000 din — prirejamo zaradi tega, da napravimo celoletnim naročnikom, starim in novim, malo novega pričakovanja in veselja!

3. Dvojna priloga!

»Kmečko delo« se je pri naših naročnikih tako priljubilo, da ga bomo obdržali tudi v bodoče. Poleg tega bomo pa imeli še mesečno prilogo, ki nam bo v besedi in sliki razkazovala naše lepe domače kraje in ljudi.

Naročajte »Slov. gospodarja«, plačajte celoletno naročnino 32 din!

tako nedopusten in nesramen način izigravanja Zveze narodov kakor ruski sovjeti!

Veliki fašistični svet proglasil nepristranost Italije. Sredi minulega tedna je imel v Rimu pod predsedstvom Mussolinija veliki fašistični svet svojo prvo sejo v 18. letu fašistične dobe. Ob tej priliki je podal obširno poročilo o zunanji politiki Italije zunanji minister grof Ciano. Za odobrenim poročilom groba Ciana je govoril še Mussolini, nakar je veliki fašistični svet prvič v tej vojni proglasil nepristranost Italije in se postavil na stališče, da Italija nikakor ne bo trpela, ako bi hotel kdo na Balkanu ter v Podonavju rušiti ravnotežje ter red.

Dobave Romunije Nemčiji preko sovjetskega ozemlja. Zveza po železnici med Nemčijo in Romunijo preko od Rusov zasidene Poljske je bila čisto prekinjena od 17. septembra naprej. V minulem tednu so bila v Černovicah zaključena pogajanja, katera so uredila prometni sporazum med Nemčijo, Rusijo in Romunijo. Po černoškim dogovorom so Rusi dovolili prepeljati čez bivše poljsko ozemlje dnevno pet vlakov po 65 vagonov raznega blaga iz Romunije. Skupno bo šlo iz Romunije v Nemčijo dnevno 3000 ton živeža in goriva, tista količina, ki bi jo Nemčija sicer dobivala po Donavi.

Mobilizacija Švedske. Švedska kot sosed od Rusov napadene Finske je poklicala na vojaško službo v vojnem času 15 letnikov rezerve, kar znaša pri švedskem prebivalstvu petih milijonov 40.000 novih vojakov. Do tega vpoklica so imeli Švedi pripravljenih 110.000 vojakov in sedaj šteje njih oborožena sila 150.000 mož. Švedska ojačenja so bila odposlana na švedsko-finsko mejo. — Švedska vojska je dobila svojega novega vrhovnega poveljnika v osebi generala Thoernella, ki je bil doslej šef glavnega generalnega štaba narodne obrambe. Novi vrhovni poveljnik je star 62 let. Med svetovno vojno je bil dalje časa na avstrijskih bojiščih, po vojni pa se je izpopolnjeval v vojaški vedi v francoski in nemški armadi.

Po krščanskem svetu

Rdeči tisk — vir zlega

Papež Pij XI. je v svoji znani okrožnici proti komunizmu imenoval komunizem nekaj bistveno slabega. Če se to, kar je po svojem bistvu slabo, vendar širi po svetu, je treba vprašati po razlogih tega širjenja. To vprašanje je bilo treba postaviti posebej za špansko ljudstvo, ki je znano po svoji globoki katoliški religioznosti. Kako je bilo mogoče, da se je komunizem med tem ljudstvom tako razširil, da ga ni bilo mogoče drugače izgnati kot z ognjem in mečem? To vprašanje je dopisnik londonskega katoliškega lista »The Tablet« postavil najkompetentnejšemu činitelju sodobne Španije generalu Francu. Osvoboditelj Španije izpod boljševiškega jarma je odgovoril: »To vprašanje smo zastavili vsakemu komunistu, ki je bil po vestni in nepristranski sodni preiskavi obsojen na smrt. Iz odgovorov se vidi, da 99% od teh ni prejelo bacila brezbožnega komunizma iz knjig ali učenih razprav, marveč, da jih je okužil rdeči tisk.«

Sestavno zastrupljanje španskega ljudstva in osebno mladine je general Franco tako-le opisal: »Leta in leta so rdeči časopisi zlohotno pisali o naših duhovnikih in redovnicah, norčevali so se iz naše krščanske vere in proglašali vsako versko čustvo in vero v Boga za smešno norost. Ti rdeči dnevniki so polagoma uničili vero naše napučno vzgajane mladine. Obljubljali so jim bogastvo, zemljo in imetje in so vcepili vanje mržnjo proti vsem tistim, ki razpola-

gajo s svojo imovino. Cerkev so označili za braniteljico tega sistema zasebne lastnine in tako kot sovražnico, kot zapreko na poti praznim sanjam o kolektivu (skupnosti) — kot zapreko, ki jo je treba odstraniti. Za ideal so vsi listi postavili sovjetsko Rusijo. Rusija — to je ideal, raj malega človeka. Vedno se citirajo Lenineve besede, po katerih bi Španija morala biti druga dežela v Evropi, v kateri naj bi zmagała sovjetska vlada. Napadali so ustanovo družine, v zaščito pa so vzeli svobodno ljubezen. Tako je rdeči tisk raznašal klice, ki so prinesle tisto mržnjo, ki se je obrnila proti cerkvam, samostanom in bolnišnicam, duhovnikom in redovnicam ter proti zavednim laikom, ki se niso hoteli odreči krščanski veri in Bogu.«

To svoje zastrupljanje delo po listih, časnikih, malih knjižicah in letakih je komunizem vršil ne samo v Španiji, marveč ga vrši tudi drugod, vrši ga tudi pri nas. Zato pa pozor na plačane agente boljševizma! Obvarujmo pred rdečim strupom zlasti mladino! V to svrho jo moramo obvarovati pred vsem, kar v njej ustvarja pripravljenost za komunistične ideje, in to je v prvi vrsti lažno svobodomiselstvo, ki razširja po svojih listih in organizacijah versko mlačnost in od Boga, vere in Cerkev neodvisno moralo. Mladina družin, ki v njih prevladuje lažno svobodomiselno načelo, kaj rada odbeži v tabor komunizma. Zato pozor ne samo pred komunističnim, marveč tudi pred laži-svobodomiselnim tiskom!

Ne delajte ovir mladini!

Zimski čas je doba najbolj intenzivnega (najjačjega) dela v naših prosvetnih organizacijah. V drugih letnih dobah je mladina tako zaposlena z gospodarskim delom, da ne pride do drugega udejstvovanja v okviru izobraževalnega društva, kot do nekaterih odrskih prireditev. Zima pa je čas pravega, načrtnega izobraževanja mladine, kar imenuje naš veliki narodni učitelj škof Slomšek »nabiranje duhovnih zakladov«, ki so večje vrednosti kot gmotne dobrine. Možnost takega izobraževanja in vzgojevanja je v obilni meri podana, ker je naša prosvetna centrala (Prosvetna zveza) oskrbela ne samo načrt, marveč tudi stvarno pouka. V mladini sami je resna volja za to, da se izobrazi po duhu ter vzgoji po srcu. Ako se to velevažno delo ne izvrši, je krivda po večini pri krajevnih vodilnih činiteljih.

Toda ne samo pri njih. So tudi močne ovire, ki se stavijo od drugih strani. Ponekod delajo ovire gospodarji in delodajalci glede na mladeniče in dekleta, ki so do njih v gospodarski odvisnosti. Takšno postopanje je neupravičeno in nemodro. Neupravičeno radi tega, ker ima mladina pravico do duševnega razvoja, moralne vzgoje in kulturnega napredka. Nemodro pa zato, ker so mladeniči in dekleta, ki stremijo za lastnim izobraževanjem in duševnim napredkom, v vsakem oziru boljši uslužbenci, nametščenci in delavci, kot pa njihovi lahko-miselni sovrstniki, ki hlepajo samo za veseljačenjem, pijančevanjem, rajanjem in uživanjem.

Še eno oviro je treba omeniti, ki je prav

za prav najbolj nerazumljiva, in to je tista, ki jo delajo lastni starši. Nekateri starši ne dovoljujejo svojim otrokom drugega udejstvovanja kot delo v domačem gospodarstvu, vse drugo nima vrednosti. Po njihovem mnenju je škoda petroleja, ki zgori, ko domači fant ali dekle čita kakšno dobro knjigo; škoda je podplatov, ki se porabijo na potu v domači društveni dom, kjer se deli mladini krščanska prosveta. Kakšno ozkosrčno in nemodro stališče! Takšni starši ubijajo v svojih otrokih vsak idealizem, vsako hrepenenje po umskem in srčnem napredku, ter od svoje strani ne hote pripomorejo k temu, da nimajo njihovi sinovi drugega smisla kot za ponočevanje, pijančevanje in pretep, dekleta pa za pohajkovanje in ples in vse, kar je s takšnimi slabimi prilikami v tesni zvezi. Nekateri starši izgovarjajo svoje ozkosrčno stališče s pozivom na preteklost, češ vsega tega ni bilo, ko smo mi bili mladi. Da, res ni bilo. Toda čas napreduje in mi moramo napredovati s časom, drugače zaostanemo. Saj so naši predniki orali z lesenim plugom, ki je danes vržen med ropotijo, če še kje eksistira. Zato moramo mladini omogočiti, da stopa z istim korakom kot moderni čas, kar je nemogoče brez izobrazbe.

Poudariti pa še moramo eno dejstvo. Danes se hočejo javnega življenja v celoti polastiti nasprotniki krščanstva, lažnivi svobodomislci in naprednjaki, krivi nacionalisti, marksisti, socialisti in komunisti. V nekaterih državah je že zavladalo popolno brezbožništvo in novo poganstvo.

V drugih državah se še vodi boj med krščanstvom in njegovimi smrtnimi nasprotniki. Dvojna fronta je načrtovana več ali manj v vsakem narodu: fronta Kristusa in fronta satana, kakor je poudaril nadškof dr. Jeglič v svojem zadnjem javnem govoru, ki ga smemo smatrati kot nekaj javen testament tega velikega moža slovenskemu ljudstvu. Rešilna za naš narod je Kristusova fronta, z njo zmagujemo Slovenci. V to svrho pa je potrebno, da izobrazujemo in vzgojujemo našo mladino v Kristusovi ljubezni in resnici. To je velika naloga, ki jo izvršuje naša krščanska prosvetna organizacija. Zato je upravičen in potreben opomin: Ne odtegujte mladine naši prosveti! Ne delajte ji ovir in zaprek! Na široko ji odprite vrata k naši krščanski, narodni prosveti, ki jo nesmrtni škof Slomšek imenuje zveličavno za narod!

Spomenik velikemu finskemu pesniku I. Ludoviku Ronnebergu v prestolnem mestu Helsinkih

Finski topničarji

Dolžnost vsake žene je, da pazi na redno stolico, ki jo doseže z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo, ako jo jemlje vsak dan v manjši množini. Prava »Franz-Josefova« voda deluje milo, prijetno, naglo in zanesljivo.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

Novice

Osebnosti

Duhovniške vesti. Za kn.-šk. duhovnega svetovaleca je bil imenovan p. Mirko Godina, gvardijan minoritskega samostana v Ptuj. — Umeščena sta bila za župnika: v Bočni g. Jurij Guzej, I. kaplan v Žalcu; v Šmartnem ob Paki g. Franc Časl st., župnik v Svečini. — Postavljena sta bila za župnijska upravitelja: v Svečini g. Franc Babšek, kaplan v Celju; v Šmiklavžu pri Slovenjgradcu g. Martin Stefanciosa, drugi kaplan v Žalcu. — Nastavljeni so bili: p. Ladislav Hazemali za kaplana v Zavrču; g. Ivan Camplin, izseljenski duhovnik v Franciji, za I. kaplana v Dolnji Lendavi; g. Matija Balažic, novomašnik, za kaplana pri Sv. Rupertu v Slov. goricah; g. Jožef Lampret, župnijski upravitelj v Šmiklavžu pri Slovenjgradcu, za kaplana v Dobju; obenem je nastopil uradni dopust. — Prestavljeni so bili gg.: Franc Tominšek iz Ljubnega v Celje; Franc Korban, III.

Ruski vojni poročevalec z motorjem na Finskem

Šofer ruskega tanka v polni bojni opremljenosti

kaplan v Celju za II. kaplana istotam; Ivan Sukič iz Dolnje Lendave v Guštanj z delokrogom v Cankovi; Franc Lasbaher iz Kamnice v Žalec; Franc Smole od Sv. Ruperta v Slov. goricah v Kamnico; Justin Oberžan iz Pilštanja v št. Ilj pod Turjakom; Franc Jager iz št. Ilja pod Turjakom v Pilštanj; Jožef Vošnjak iz Šmartnega ob Paki v Žalec.

Nesreče

POŽARI

V Zg. Senarski v Slov. goricah je uničil ogenj hišo posestnika Ernesta Kuharja.

V Noršincih na Murškem polju se je že zopet pojavil na večer rdeči petelin v gospodarskem poslopju posestnice Frančiške Vaupotič. Ogenj je izbruhnil na skednju in je od tam zajel vse poslopje, ki je bilo v poldrugi uri vpepeljeno s poljskim orodjem, slamo ter senom vred. Vaupotičeva je oškodovana za 50.000 din, zavarovalnina je mnogo manjša. Ta požar je sigurno delo požigalčeve roke, ki je že dalje časa na delu po Murškem polju. Dan po nesreči pri Vaupotičevi so našli listek, na katerem je bilo zagroženo, da bo pogorel v bodoče vsak teden po en skedenj. Na listku so bili imenovani celo posestniki, katerim bo podtaknjen ogenj. Upravičeno prestrašeni ljudje pomagajo orožnikom nadzirati ogrožene murskopoljske vasi, da izsledijo zločinca.

V Murščaku pri Ljutomeru je zgorelo posestniku Kužanu radi podtaknjene ognja gospodarsko poslopje. Rešili so živino ter razno orodje.

V Veliki Varnici pri Leskovcu v Halozah je zgorelo s pridelki vred gospodarsko poslopje posestniku Šmigovcu. Precejšnja škoda ni krita z zavarovalnino.

V Petrušni vasi pri št. Vidu na Dolenjskem se je Resnikov Tonček igral z vžigalicami in zanetil ogenj, kateri je uničil 16 m dolgo in 10 m široko gospodarsko poslopje. Pri gašenju in reševanju je dobil opekline po rokah in obrazu posestnik Tone Bučar, kateremu je padel odlomljen tram na glavo in rame. Resnikovi so hudo oškodovani, ker je zavarovalnina le neznatna.

Razne novice

Zanemarjene brvi. Od Sv. Barbare v Halozah nam poročajo: Prebivalci Gruškovca, Medribnika in Mej se zelo pritožujejo radi slabega stanja brvi in rant ob brveh čez potok Belico. To je glavni pot proti šoli in cerkvi. Mostnici prve brvi sta že tako nagnjeni na eno stran, da ni več varno stopati po njih. Ranta pa je na eni strani odtrgana. Kako pa bodo nesli mrliča čez? Pred leti je bila občina tožena od nekega zdravnika, ki se je pobil vsled trhle rante, na katero se je bil mož naslonil. Občina je zgubila tožbo in morala je vse plačati. Ako se zgodi enaka nesreča komu na zgoraj omenjeni brvi, kdo bo plačal stroške? Otroci, ki gredo v šolo, so v še večji nevarnosti, ker so zjutraj mostnice ledene, prav tako tudi še edina ranta, ki služi za prijemanje, ledena, druga pa je odtrgana. Otroku, ki ni tako pazljiv, lahko spodrsne in pade v potok. Opozarjamo občino, da nedostatke odpravi, dokler še ni prepozno!

Obžalovanja vredni slučaji

Osem ukradenih koles zaplenjenih. Orožniki v Radvanju pri Mariboru so zaplenili

osem koles, katere je pokradel v teku enega meseca 25 letni zidarski pomočnik Fr. Topolovec od Sv. Barbare v Halozah. Izsledena kolesa so bila vrnjena lastnikom.

Enoroki invalid obstrelil tri osebe. 26 letni enoroki invalid Jožef Brglez s Tezna pri Mariboru je prinesel v gostilno v Dobravi pod suknjo skrito lovsko puško. Ko se je napil, je začel izzivati številne goste, nakar je zapustil krčmo. Na cesti je zagledal delavca Antona Pak iz Sp. Dobrave in ga je nevarno ranil s tremi strelji. Pokanje iz puške je privabilo iz gostilne radovedneže, na katere je začel streljati podivjanec ter je obstrelil brezposelnega delavca Maksa Šprosa in delavca Ivana Pšeničnika. Omenjene ranjence so oddali v bolnišnico, enorokega strelca pa sodišču.

Kratko veselje nepoštenega gonjača. Miha Žagar, živinski trgovec z Gorenjske, je imel v službi fanta, kateri mu je krmil kupljeno živino v hlevu gostilne pri Grogu v Grabnu v okolici Kamnika. Žagar je dal gonjaču 5000 din, da jih odda šoferju avtobusnega podjetja Peregrin, ki bi jih naj izročil nekemu kmetu v Tuhinjski dolini za kupljeno živino. Fant si je pa denar pridržal ter ga razmetaval po krčmah in trgovinah. Gonjačevo s poneverbo pripravljeno veselje pa je bilo kratko, ker ga je hitro prijel kamniški stražnik in je otel gospodarju 2500 din.

Prijet 16 krat predkaznovani tihotapec. Orožnik iz Višnje gore na Dolenjskem je zaustavil na klanecu proti Peščeniku kolesarja, ki je porival kolo navzgor. Ko je orožnik zahteval legitimacijo, je neznanec hotel pobegniti na kolesu, kar pa mu ni uspelo, ker ga je orožnik zagrabil od zadaj za sedlo in sta se spoprijela ter zvalila po strmi cesti in se preotalila preko pobočja. Orožnik si je pri padcu zlomil dve rebri, tujec pa nogo. Na pomoč prihiteli ljudje ter orožniki so komaj ukrotili krepkega sumljivca. Gre za dolgo iskanega ter že 16 krat predkaznovanega Antona Pestotnika iz Šmartna v Tuhinjski dolini, ki je znan tihotapec. Pestotnik je bil ugleden posestnik ter oče dveh otrok, a ga je samo tihotapstvo zavedlo na zločinsko pot. Posestvo so mu prodali, on sam pa je postal potepuh ter švercar po poklicu.

Nov top preizkušajo na Angleškem

Slovenska Krajina

Izseljenstvo Slovenske Krajine

Zemlja Slovenske Krajine je v splošnem ravna in rodovitnejša v lendavskem okraju. Svet v soboškem okraju pa je večinoma hribovit, ilovnat in ga pokrivajo gozdovi ter raztresene vasi, zato zemlja tukaj ne nudi tistega pridelka, ki bi ga poljedelec zaslužil z ozirom na svoje naporno in pridno delo. Radi teh okolišnosti so si naši ljudje že od nekdaj iskali nadomestila za vse, česar jim domača zemlja ni mogla nuditi, drugod. V preteklem stoletju, nekako okrog leta 1880, so začeli hoditi na madžarska veleposestva v Slavoniji, Banatu itd. »na repo«, to je obdelovati sladkorno peso, ker so je na veleposestvih mnogo sadili. Naše ljudi so zaradi njihove pridnosti prav radi jemali na delo. Število odhajajočih sezoncev se je vsako leto večalo in ko se jim je odprla pot tudi v Nemčijo in Francijo, jih je v poletnem času toliko zapustilo rodno grudo, da so ponekod ostali doma le starci in otroci, dočim je večina krepkih fantov in deklet, mož in žena odšla od doma s trebuhom za kruhom. Posebno jih je mikala dobra valuta v Francijo in Nemčijo, od koder so se na zimo vračali z nasmejanimi obrazi, ker so prinašali lep zaslužek. Tako so se v soboški okraj stekli lepi milijoni, s katerimi so si delavci rešili prezadolžena posestva in domove, si nabavili potrebno gospodarsko orodje in s tem koristili ne samo prekmurskemu, temveč vsemu narodnemu gospodarstvu.

Toda to velikoštevilno izseljevanje je odprlo nov pereči problem. Denar, ki ga prinašajo delavci domov, namreč ni vse, zato dalekovidnejši ljudje upravičeno postajajo zaskrbljeni, ker morajo opazovati, kako zapada cvet naroda verski in moralni mlačnosti. Narodna zavest še doslej sicer ni preveč trpela, a novejši moderni tokovi ter zvita agitacija podzavestno vrivajo našim delavcem nove nazore ter jim krajejo zdravo razsodnost, zato postaja naše sezonstvo od dneva v dan delikatnejši problem. Delavci se sicer v tujini nauče raznih jezikov, vendar pa nekaj znanja tujega jezika niti daleko ne odtehta vse duševne škode, ki jo delavci, zlasti mladoletniki in z njimi ves narod trpi v nravnem in nacionalnem pogledu. Njih trpljenje pa ni samo duhov-

no, temveč tudi telesno. Težko in naporno delo namreč izsesava njihove moči do skrajnosti in jim tako koplje prezgodnji grob. Saj so znane statistike, iz katerih je razvidno, da je že večina naših sezoncev zelo rahlega zdravja.

Upravičeno in hvale vredno je torej delo Zveze poljedelskih delavcev, ki se mnogo trudi, da bi pripravila vse potrebne predloge, s katerimi bi zajezila velik odtok naroda v tujino, ga zaposlila doma in ga versko in moralno ohranila nepokvarjenega. Hoče ga stanovsko in narodno čimbolj izobraziti in tako ohraniti sveti slovenski zemlji, ki ga bo mogoče kdaj krvavo potrebovala na braniku domovine. ZPD je našim delavcem v veliko oporo v vseh pogledih, kajti ko so bili v težavah glede pošiljanja denarja ali pa so jih delodajalci kruto izrabljali, je uspešno posredovala in dosegla tudi razne olajšave na poštmem avtobusu, železnica pri prevozu zaslужka itd. In v današnjih resnih časih, ko se težave množijo iz dneva v dan, jih vračajoče se pričakuje z odprtimi rokami ter drži z njimi stike in pripravlja vse potrebno za prihodnjo sezono. Računati je namreč treba z dejstvom, da bo v teku zime doma okrog 13.000 sezonskih delavcev, od katerih bo prihodnje leto ostalo doma okrog 4000, ki zaslужka tujine niso neobhodno potrebni, ker se lahko prehranijo na svojem posestvu, dočim bo za ostalih 9000 treba poiskati dela. Trud ZPD pa je predvsem ta, da bi priklenila delavce čimbolj na domačo grudo, pospešila modernizacijo, odnosno nacionalizacijo kmetijstva, delavstvu vcepila čim močnejšo versko, moralno in nacionalno zavest vse do onega časa, ko se bo izseljevanje omejilo na skrajni minimum. Poleg tega pa namerava ZPD v Murski Soboti zgraditi delavski dom za stare in onemogle delavce, ki naj ne bi bili v breme siromašnim svojcem ali občinam, temveč bi lahko lepo v miru in zadovoljstvu preživeli večer svojega življenja. — Slično je tudi delo in stremljenje Rafaelove družbe, toda o tem je bilo pisano že drugod.

Potrebno je torej iskati izhoda, kako dati vsem tem našim »pticam selivkam« dela in kruha doma. Kajti če se mednarodni položaj ne bo spremenil, bodo morali ostati vsi doma in si tukaj

služiti vsakdanji kruh. Zato je neobhodno potrebno, da se čimprej začne z obsežnimi javnimi deli: regulacija Mure, graditev železniške proge Lendava—Murska Sobota, ceste itd.

★

Murska Sobota. Na državni praznik, 1. decembra, je bila vsa metropola okrašena z državnimi zastavami. Na ta pomembni dan se je nepričakovano vrnil drugi večji transport iz Nemčije. Ko so ljudje zvedeli za njih povratek, so jih sli z veseljem sprejeti na postajo. Med temi srečniki je bil tudi mehanik Kovač Franc, ki je prihitel naproti svoji materi. Ker je transport prišel nenadejano, ni bilo na razpolago toliko prometnih sredstev, kot bi jih potrebovali, zato so najeli Görköšev tovorni avto, ki je odpeljal okrog 16 delavcev s prtljago proti Rogasvcem. Na avto se je povzpел tudi 20 letni Kovač, ki je spremljal domov svojo mater. Na poti se je pa zgodila nesreča — kakor smo poročali že v zadnji številki »Slov. gospodarja«. Pač kratki so bili trenutki veselja svidenja med materjo in sinom. Ljudstvo zelo sočustvuje z nesrečno materjo. — Praznik zedinjenja smo tudi pri nas prav slovesno proslavili. Poleg cerkvenih svečanosti je bila proslava tudi v prosvetnem domu, ki je prav lepo uspela.

Murska Sobota. Pesem kazenskega paragrafa je bila v preteklem tednu prav trda in je bilo mnogo kršilcev postave obsojenih. Med temi je tudi Grubič Franc iz Dolnje Lendave, ki je skrivaj zahajal v klet svojega soseda, kjer je jemal mast in žganje ter si na ta način lajšal težo življenja. Dobil je tri mesece strogega zapora in eno leto izgube častnih pravic. — Cigana Kakaš Geza in Jurij iz Kukeča, ki sta kradla kokoši in na treh krajih hotela vlomiti, pa sta bila obsojena: Jurij na štiri mesece, Geza pa na en mesec in deset dni strogega zapora. — Drvarič Štefan iz Satahovce, ki je hotel zažgati gospodarsko poslopje, je dobil štiri mesece strogega zapora.

Gornja Bistrica. Pretekli teden so štirje fantje iz Trnja pred gostilno Vučko napadli posestniškega sina Šernek Ivana ter ga šestkrat nevarno zabodli. Zaradi hudih poškodb so ga spravili v soboško bolnišnico. Kam pelje to večno pretepanje nekatere mladeniče?...

Lipa. Naš rojak Ivan D. je že dalje časa služil v Murski Soboti. Ker je tam hotel naglo oboga-

Strahovi v čuvajnici števil. 93

2.

Maps je kupil samokres in zvečer se je podal na železniško postajo. Ker je imel vlak precejšnjo zamudo, je strojevodja povedal Mapsu, da pred čuvajnico številka 93 ne bo ustavil vlaka, temveč bo samo bolj počasi vozil, da bo on mogel skočiti iz vlaka.

Novi čuvaj je vstopil v prvi vagon. Vlak je najprej drdral mimo dolge vrste hiš, potem so bile hiše vse bolj redke, nazadnje pa se je proga vila skozi enolično, nerodovitno puščo; le tu in tam je stalo osamljeno drevo.

Nenadna sprememba narave je potnike navdala z nekako pobitostjo. Kakor da bi jih obdali nevarni črni oblaki. Mapsu je postalo tesno pri srcu. Veselja nad tem, da je dobil službo, je bilo konec.

Vstal je, šel k oknu in je topo strmel v daljavo. Vlak je nenadoma začel počasneje voziti. V voz je prišel sprevodnik. Stopil je k Mapsu in rekel:

»Bližamo se vaši čuvajnici, pripravite se!«

Maps je vzel kovčeg in šel ven. Stopil je na najnižjo stopnico. V daljavi se je prikazalo majhno poslopje. Čez dva-tri trenutke je vlak bil pred njim.

Maps je vrgel kovčeg na tla. Nato je previdno skočil.

»Na svidenje! Mnogo sreče!« je zaklical za njim sprevodnik.

Novi čuvaj je ogledoval čuvajnico. Pri srcu mu je postajalo vse bolj tesno. Najraje bi teklen za vlakom. Ko je ta izginil na ovinku in je ropotanje utihnilo, se je fant nekoliko zbral. Spomnil se je, da je tu še čuvaj, ki ga bo on zamenil. Ker ga ni videl, je začel vpiti:

»Halo! Boyd! Halo!«

Nobenega odgovora.

Maps je šel na drugo stran čuvajnice.

»Halo! Boyd! Halo!«

Spet nobenega odgovora.

Šel je k vratom in začel po njih razbijati.

»Boyd! Odprite!«

Nobenega odmeva.

Maps je prevzel strah. Spomnil se je na Mortonovo pripovedovanje. Še bolj je razbijal po vratih. Zaman. Odgovora ni bilo. Nazadnje je pograbil hlood in je z njim razbil vrata.

Vstopil je. Ni bil strahopeten, a zdaj je otrpnil od groze. Na tleh je zagledal truplo, ki je ležalo v mlaki krvi. Mrlič je imel odprte oči in iz njih je odsevala groza, kakor da bi zrlle tik pred smrtjo nekaj strašnega.

Maps je trepetal. Vrata so bila zaprta — tudi okna — in vendar je nesrečni čuvaj umorjen! Morilec torej mora še biti nekje v hiši.

Čuvaj je stopil k železni lestvi, ki je segala v

V zadregi za imena
Dostikrat imajo starši precej težav, preden se odločijo, kakšno ime bo pri krstu dobil njihov novorojenček. Včasih, ko so imeli otroci še bolj domača imena, je bilo lažje: treba je bilo le pogledati na koledar, katerega svetnika god je bil tisti dan, pa je bilo že odločeno, kako bo ime novorojenčku. Danes pa je mnogo težje, ko so presneti koledarji tako starokopitni in se kar nočejo spremeniti. Vedno ista, »kmečka« imena, si misli marsikatera mestna mamica. Za Janeza pa našega fantka že ne bomo klicali, če je prav danes na koledarju sv. Janez, si misli ta in ona. In tako se ti res ne posreči kar tako hitro, da bi uganil, kdaj ima kdo tvojih

teti, samo s plačo pa ni bil zadovoljen, zato je s silo odprl kovčeg Bencik Ludovika ter iz njega odnesel nabiralnik z vsoto 500 din. Vendar pa pri tem dejanju ni imel sreče, ker so ga zasačili in javili orožnikom, ki so ga predali sodišču, kjer je bil sedaj obsojen na tri mesece strogega zapora ter na eno leto izgube častnih pravic. Kazen ga bo gotovo spametovala.

Naši rajni

Sv. Peter pri Mariboru. V soboto, 9. decembra, smo pokopali Ivana Maček, preužitkarja v Trčovi, starega 71 let. Rajni je bil priden delavec in uslužen sosed, radi česar je užival splošno priljubljenost. Naj počiva v miru! — žalujočim naše sožalje!

Vurberg. Dne 30. novembra smo pokopali oskrbnika sanatorija g. Vladimira špigano-
vič, ki je bil prej polkovnik kubanskih kozakov. Bil je mož orjaškega telesa in zelo priljubljen. Prišlo je veliko pogrebcev celo iz Zagreba in Banata. Na grobu mu je govorilo pet govornikov. Naj mu bo lahka zemlja slovenska!

Slivnica pri Mariboru. V Račah pri Mariboru je zaspala v Gospodu v starosti 71 let posestnica Ivanka Jarc. Blagopokojna je imela 13 otrok, od katerih jih živi šest. Blagopokojna je bila obče spoštovana ter čislana daleč na okrog. Pogreb se je vršil ob obilni udeležbi od hiše žalosti na farno pokopališče v Slivnici. Ob odprtem grobu se je poslovil od rajne mame v ganljivih besedah slivniški g. župnik Mihalič. Blagi materi bodi Vsemogočni obilni plačnik, uglednim preostalim pa naše sožalje!

Prihova pri Konjicah. Nenavadno dolgo ni prišla smrt v našo župnijo. Dne 5. decembra je umrl tu Zorko Martin, preužitkar na Sevcu 7, star 81 let. — Pred njim je pa umrl 15. avgusta Jakob Brglez iz Korpelj, star 78 let. Tedaj ni bilo pri nas mrliča 3 mesece in 20 dni. To je znamenje, da je tukaj zdrav kraj. Večinoma mrjejo ljudje radi starosti. — Naj počivata v miru — žalujočim pa naše sožalje!

Studenice. Dne 6. decembra smo pokopali dobrega in skrbnega očeta Jurija Arzenšek,

VELIKA
BLAZNIKOVA
PRATIKA
je izšla
1940

ki je bil veren, dober in priljubljen mož. Bog mu daj večni pokoj! — žalujočim naše sožalje!

Podčetrtek. Njivi božji pri D. M. na Pesku smo izročili ob obilni udeležbi od vseh strani 85 letno gospo Marijo Slemenšek, rojeno Jeraj. Izredno stara Slemenškova mamica je bila rojena 18. avgusta 1854 na Ponikvi pri žalcu kot hčerka nadučitelja Matije Jeraja, ki je služboval na Doberni, kjer je gospa Slemenšek preživela svojo mladost. Obiskovala je samostansko šolo v Mariboru ter Zagrebu. Leta 1877 se je poročila s Francem Slemenšek, nadučiteljem na Zdolah, ki je prišel pozneje v obsojstki trg Podčetrtek in je tamkaj mnogo prezgodaj umrl leta 1907. Po smrti moža se je blaga gospa povsem posvetila vzgoji svojih dveh sinov in hčerke Irene, katera je poročila g. Štefana Firma, šolskega upravitelja v Radvanju pri Mariboru. Po preskrbi otrok je živela gospa Slemenšek dolga leta v miru božjem prav blizu cerkve sv. Lovrenca v Podčetrtku, katero je obiskovala dnevno ter skrbela z vneto za njeno okrasitev. Po svojih močeh je skrbela za revne bolnike in sploh je bila vsem res potrebnim na uslugo s podporo ter nasvetom. Do smrti se je zanimala kot prepričana ter neustrašena Slovenka za usodo Jugoslavije, katero je zasledovala na podlagi poročil »Slov. gospodarja«, kojega zvesta naročnica je bila do smrti. Blagi mamici bodi Vsemogočni obilen plačnik za vse njene brezštevilne vidne dobrote, s katerimi ni štedila Cerkvi ter bližnjemu — žalujočim preostalim pa naše iskreno sožalje!

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Letošnjo jesen je smrt v naši župniji hudo gospodarila. Na Bresnici se je pri spravljanju listja ponesrečil posestnik Munda Jožef; umrl je v ormoški bolnišnici, od koder so ga pripeljali na domače pokopališče. — Drugi dan smo pokopali Muršič Marijo iz Cvetkovec, ki jo je zadela kap. — Čez par dni je umrl Petek Šimon, posestnik iz

Osluševce. — Isti teden je umrla Ozmeč Ivana, posestnica iz Cvetkovec. Vse poletje je bila v postelji ter je bolezen potrpežljivo prenašala. Pokopali smo jo ob številni udeležbi ljudstva dne 30. novembra. — V nedeljo, 3. decembra, je imela pogreb 40 letna Rižnar Neža iz Cvetkovec. Pri porodu so nastopile težave. Uboga žena je po hudih bolečinah umrla. Pri odprtem grobu se je od nje poslovil z ganljivimi besedami domači g. župnik, pevci pa so ji zapeli pesem v slovo. Zapušča žalujočega soproga ter dve hčerki in sinčeka, kateremu je na smrtni postelji podarila življenje in ne bo nikdar poznal matere. — Vsem rajnim naj sveti večna luč — žalujočim ostalim pa naše sožalje!

Društvene vesti

Vurberg. Dne 8. decembra smo imeli lepo slovesnost. Dopoldne so deklice Marijine družbe prejele sv. obhajilo z gorečimi svečami v rokah, katere so darovale cerkvi. Popoldne pa so nam v župnijskem domu pripravile prav ljubko zabavo. Pele so, rajale, žele in košice so lušile. Dekleta, dobro ste napravile! Efekt pa je še povečala raznobarna električna luč. — Oni ponedeljek zvečer je Miklavž hodil tu okrog. Oglasil se je tudi v sanatoriju. Z njim je hodil angel, ki je imel pri sebi knjigo življenja. V tej knjigi so bile popisane vse lastnosti bolnikov. Miklavž je vse obdaril, a pridnejši so dobili več. Najpridnejši so dobili čokolado.

Slovenska Bistrica. V zadnjih dveh mesecih beležimo celo vrsto zanimivih prireditvev in proslav Prosvetnega društva, fantovskega odseka in dekleškega krožka, tako za november z igro, posebej pa še s proslavo narodnega praznika dne 1. decembra, kjer je posebno pozornost vzbujala deklamacija s projekcijsko sliko in nastop samostanskih pevk. Miklavževanje je postalo že pravi ljudski praznik za otroke in odrasle. Otroci so bili bogato obdarovani po prizadevanju mestnih gospod nad 150; s tem se je delo za organizacijo samo še podkrepilo. Zvečer pa je pripravil odraslim Miklavž ob prenapolnjeni dvorani obilo veselja. — Praznik Brezmadežne so proslavili dekleta s sprejemom novih članic v Marijino družbo in lepo uspelo Marijansko akademijo po

prijateljev ali znancev god, ker po koledarju zaman brskaš, da bi našel njegovo ime. Glede izbiranja imen za novorojenčke pa so Egipčani vse drugače iznajdljivi. Nimajo nobenih nepotrebnih skrbi pri tem, na drugi strani pa se tudi ne boje, da bi se s tem ali onim imenom, ki bi ga dobil njihov novorojenček, komu zamerili. Kadar je pri Egipčanih krst, si starši zbero za svojega otroka kar tri imena, jih napišejo vsakega na svoj listek in listke polože vsakega k svoji sveči. Vse te tri sveče morajo biti na videz čisto enake. Potem jih prižgo in novorojenček dobi tisto ime, katero je imela sveča, ki je gorela najdalje.

gornje prostore. Samokres je imel v roki. Previdno je stopal s klina na klin, dokler ni prišel do vrha. Z vso opreznostjo je iztegnil vrat in pogledal okrog po sobi. V sobi ni bilo nikogar. Pri oknu je stala miza, na njej je bil brzovajni aparat.

Umor je moral biti izvršen pred kratkim, ker če se čuvaj popoldne ne bi bil javil, bi sosednje čuvajnice postale pozorne. Morilec torej še ne more biti daleč...

Mapsov pogled se je nehote ustavil na močvirju, ki ga je videl skozi okno.

Aparat je začel delovati. Ravnatelj je vprašal, ali je v čuvajnici vse v redu.

Maps je na kratko poročal o grozni najdbi. Aparat je za nekaj časa utihnil, potem pa je prišlo novo vprašanje:

»Ali boste vzdržali nekaj časa?«

»Prosim, da!« je odvrnil z negotovim glasom. »Dokler me ne bo premagal spanec, bo vse dobro. Če bi prišel še en čuvaj, bi se lahko menjavala.«

Ravnatelj je obljubil, da bo poslal nekoga. Potem je aparat utihnil.

Noč je počasi minevala. Dva osebna in en brz vlak, ki so drveli mimo čuvajnice, so prinesli nekoliko spremembe.

Maps se je dolgočasil. Brskal je med spisi, pregledoval brzovajni aparat in — štel minute. Zdelo se mu je, da je čas obstal.

Okrog petih zjutraj je zaslišal žvižg.

Šel je iz čuvajnice. Z južne strani se je počasi bližal tovorni vlak. Pred čuvajnico se je ustavil. Iz enega voza so izstopili vlakovodja, dva delavca, železniški zdravnik in preiskovalni sodnik.

»Zaradi Boyda smo prišli,« se je oglasil sodnik. »Ali je res umorjen?«

Maps je molče pokazal proti čuvajnici. Možje so vstopili drug za drugim.

Zdravnik je čez nekaj trenutkov prišel iz hiše in je začel izpraševati Mapsa. Nato je mirno izjavil, da je Boyd sam kriv nesreče, ker ni pazil in je padel, ko je šel po lestvi navzdol.

Maps se je spomnil na Mortonovo pripovedovanje. Prepričan je bil, da je zdravnik na strani ravnateljstva in hoče s tako razlago zakriti zločin.

Zdravnik se je vrnil v čuvajnico. Kmalu nato so železničarji prinesli Boyda in ga položili v železniški voz. Nato so se vsi zgrnili okrog Mapsa. Radovedno so povpraševali o vsem. Maps je dajal kratke odgovore.

»Ali boste sami ostali tu?« je vprašal vlakovodja.

»Od ravnateljstva sem prosil še za enega čuvaja, da bi se v službi menjavala.«

»Ne verjamem, da bo ravnateljstvo moglo koga dobiti. Vsakdo se bo bal iti v tako nevaren kraj.«

»Potem bom pa sam tu!« je mirno odgovoril

večernicah. Sedaj se pa Prosveta pripravlja za božične praznike na ljudsko igro »Miklova Zala«.

Št. Janž na Dravskem polju. Dekliški krožek priredi v nedeljo, 17. decembra, mladinsko proslavo, združeno s telovadnimi točkami in igrami. Predvajale se bodo »Čudežna cvetka«, »Berač in deklica« in »Gluha teta«.

Studenice pri Poljčanah. Preteklo nedeljo, dne 3. decembra, smo imeli občni zbor Prosvetnega društva »Slomšek«, ki je bil zelo živahen. Vodil

ga je podpredsednik g. župnik Jože Čede. Občni zbor je podal sliko našega občestvenega dela. Prav delavna so naša dekleta. Nabavile so se nove narodne noše ter z njimi nastopile 8. decembra, in sicer s simboličnimi deklamacijami in govori. Stremimo za tem in premišljujemo, kako bi prišli do nove dvorane. Načrt že imamo, samo denarnih sredstev nam manjka, pa vendar upamo, da se bo tudi ta naša želja uresničila.

*

Iz celjskega okrožja

Nesreče

Smrt pekovskega vajenca zaradi plina. Pri pekovskem mojstru Francu Jakliču v Gaberju pri Celju sta bila zaposlena 16 letni pekovski vajenec Jože Bosnikar iz Bežine pri Slov. Konjicah in 50 letni pekovski pomočnik Mihael Mastnak iz Gaberja. Utrujena od nočnega dela sta si zakurila z ogljem malo železno peč in sta se podala k počitku. Ker sta pustila pokrivač zaprt, oglje ni užgalo, ampak je samo telo in polnilo sobo s strupenim plinom, kateri je omamila oba speča peka. V sobo je stopil raznašalec kruha Franc Plivšček, ki je poklical mojstra in ta reševalce. Vajenec Jože Bosnikar je bil od vdihavanja plina toliko zastrupljen, da je med prevozom v bolnišnico umrl, krepkejšemu pomočniku Mastnaku pa so nudili zdravniki kljub življenjsko nevarnemu zastrupljenju uspešno pomoč.

Drog mu je zlomil čeljust. Pri Novi cerkvi je klal govedo pri posestniku Pinterju dninar Ivan Koštomaj iz Šmartna v Rožni dolini. Med delom je padel na Koštomaja železni drog in mu je zlomil čeljust. Hudo poškodovanega so oddali v celjsko bolnišnico.

Smrtno ponesrečila dva splavarja. Na Savi v bližini Renk nad vasjo Sava in Zagorje je padel radi sunka v skalo s splava v vodo splavar, katerega so vsi poznali pod imenom Savinjski Francelj. Povrh ga je še zadela pri padcu tram, kateri je molel iz splava in se fant radi omamljenosti sploh ni več pokazal iznad vode. Smrtno ponesrečeni je hodil na Renke spravljat les. — Renkovi fantje iz znane splavarske družine v Renkah so tudi pridno vozili les po Savi. Renkovemu Tonetu se je odbil splav na skali in Tone je

padel 3 m po razmočenem splavu v reko ter utonil.

Sušilnica za lan pogorela. Posestniku Jakobu Cerkovniku v Završah pri Mislinju je ogenj uničil sušilnico za lan. Škoda je občutna.

Dva si zlomila nogo pri padcu. Pri pokrivanju strehe pri posestniku Jurku v Kozjeku pri Dobrni je padel 10 metrov globoko 34 letni posestnik Martin Videnšek iz Klanca pri Dobrni in si zlomil desno nogo pod kolonom. — 51 letni posestnikov sin Vratinar Danko iz Okoline pri Rečici ob Savinji je doma padel in si zlomil desno nogo v stegnu.

V kamnolomu ponesrečil. 30 letni delavec Komerički iz Pristave v šmarskem okraju je pripravljaval v kamnolomu naboj za razstrelitev skale. Smodnik se je vnel in eksplozija je raznesla delavcu dlan desne roke in ga poškodovala po obrazu. Komerički se zdravi v celjski bolnišnici.

Zgorela v koči. Na Krajnih Brdih blizu Blance pri Sevnici ob Savi je živela v svoji koči 55 letna Marija Požun. Ženska je v življenju mnogo pretrpela. Na starost sta ji ostala v pomoč ter oporo dva sina. Zvečer je Požunova zakurila železno peč in zaspala. Ko sta prišla v noči mimo kočice Požunkina sinova, sta opazila ogenj. Poklicala sta na pomoč sosede in gasilce, ki pa se niso mogli lotiti gašenja radi pomanjkanja vode. Ko je bil ogenj udušen, so našli zoglenelo truplo Požunove, ki se je v ognju zadušila in zgorela.

Glavo mu je odsekalo. V nedeljo, 3. decembra, se je zgodila na Blanci pri Sevnici huda prometna nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev. 60 letni kmet Hodnik Jože je bil prodal svoje posestvo v Blanci ter kupil drugo na Dolu pri Hrast-

niku. Usodnega dne so naložili selitev na tovorni avtomobil, da bi zapeljali do novega doma. Ko so naložili na avto pohištvo, živež in druge stvari, se je vrh vsega usedel pokojni Hodnik. Njegova žena je sedla v kabino. Ko so privozili komaj nekaj sto metrov, so dospeli pri trgovini Lapotec do podvoza. Nad cesto je betoniran most, po katerem teče železnica. Ta most pa je izredno nizek, tako da mora skoro vsak voznik, ki ima vozilo količkaj višje naloženo, pred mostom odlagati, ako hoče naprej. Hodnik je na avtomobilu sedel tako, da je gledal nazaj in ni opazil podvoza, ki mu je v hipu odsekal glavo. Sofer je nesrečo zaslutil, ali bilo je že prepozno. Nudil se je strašen prizor: na avtu je bilo okrvavljeno truplo brez glave, ki je ležala na cesti. Pokojni Hodnik je bil dober krščanski mož in vrl Slovenec. Zapušča ženo in štiri nepreskrbljene otroke. Naj počiva v miru!

Razno

Dva vloma v eni noči. V noči je bilo od neznancev vlomljeno v Celju v prostore Kmetijske družbe v Aškerčevi ulici. Neznanci so s silo odprli vrata v skladišče in pisarno, iz katere so odnesli 800 din gotovine, samonosec ter daljnogled. Isti zločinci so obiskali sosedne prostore glavne tobačne zaloge. Tam so ukradli samo tri zavitke cigaret, železni blagajni pa niso bili kos.

Licenciranje žrebcev. Dne 19. decembra ob 9 dopoldne prične na dvorišču hotela »Pošta« v Celju licenciranje žrebcev za leto 1939 za okraje: Celje, Laško in Šmarje pri Jelšah.

Rajnim spomin

Na Polulah pri Celju je umrl 73 letni posestnik in učitelj Kranjc Franc.

V Trbovljah je zaspal v Gospodu upokojeni rudar in kmet Jože Dolanc.

V Mozirju je zapustila solzno dolino 69 letna služkinja Malka Špes, ki je služila pri znani Puncerjevi hiši skoro 50 let.

V celjski bolnišnici so umrli sledeči: Žele Jakob, 37 letni zidar iz Teharij; Kranjc Henrik, 62 letni dninar iz Celja; Slatič Franc od Sv. Marke pri Ptuj; Neža Šarlah iz Petrovc; Brinovec Ana iz št. Ruperta pri Krškem. — Naj v miru počivajo!

Maps. »To je moje prvo mesto; ne morem ga zapustiti tako sramotno.«

»Dragi prijatelj, ne zavidam vas,« je sočutno rekel vlakovodja. »Mogo sreče! Bog vas blagoslovi!«

Sodnik se je še enkrat vrnil.

»Zdi se mi, da niste babjeverni,« je dejal. »Toda če boste tu prebili noč, vas bo precej zdelalo... Pazite! Morda je zdravnikovo mnenje pravilno, toda — jaz bi bil kljub temu zelo previden in bi raje verjel v kak napad...«

»Toda vrata so bila dobro zaprta — vsakokrat. Tu mora biti nekaj nenavadnega vmes,« je mrko odgovoril Maps.

Nato je sodnik odšel.

Stroj je zažvižgal in vlak se je zganil. Možje so stali pri vratih zadnjega voza in molče gledali Mapsa, ki je strmел za vlakom, dokler ni izginil v daljavi.

3.

Sonce je zašlo. Kmalu se bo znočilo.

Maps je šel na progo, da bi prižgal svetilke. Ko se je vrnil k čuvajnici, se je tako počutil, ko da bi bil izpostavljen na pustem, neznanem otoku.

Koval je načrte. Če bo pazil, je skoraj nemogoče, da bi se kdo približal čuvajnici, da ga ne bi opazil. Napad se je vedno izvršil med spanjem žrtve...

Maps je šel v hišo in je dobro zaprl vrata. V sobi je sedel. V kotu je zagledal petrolejski kuhalnik. Ni

se mu ljubilo kuhati. Le košček kruha in mrzlega mesa je nesel s seboj v gornjo sobo. Sedel je blizu okna. Natrpal si je pipo in spuščal oblake dima proti stropu. Vse okrog je vladal popoln mir. Samo brzojavni aparat se je od časa do časa oglašil in prekinil tišino.

Okna so zrla proti močvirju, nad katerim se je vlekla gosta megla. Maps ni mogel odtrgati pogleda od tam. Čim temnejše je postajalo, tem više se je dvigala megla.

Če ima v resnici opravek z ljudmi, potem jih lahko pride en ducat. Samo buden mora ostati. Prejšnjo noč je prečul, predzadnjo noč je potoval in zdaj je čutil, da se mu oči zapirajo. Telo je zahtevalo počitka, a ko se je spomnil na močvirje, je spet začutil moč za čuječnost.

Prot' jutru sta dva tovorna vlaka ropotala mimo čuvajnice. Železničarji so radovedno vpraševali. Maps jim je povedal, da je vse v redu.

Naposled se je začelo daniti. Jutro je bilo pusto, ker je začelo deževati. Ravnateljstvo je brzojavilo. Sporočilo je, da še ni našlo človeka, ki bi šel za tovariša.

Prot' poldnevu se je prikazalo sonce. Toplota je Mapsa utrjavala. Oči so se mu vse bolj pogosto zapirale. A ko se je spomnil na Boydovo truplo, je skočil s stola in je začel tekati po sobi ko kaka zver v kletki.

Peklenski telefon

Na policijski komisariat v Genovi v Italiji je pritekel neki gospod ves prestrašen. Da je po telefonu večkrat poklical elektrotehnik, ki naj bi mu izvršil majhno popravilo. Vselej pa se je iz telefona oglašilo: »Pustite me v miru in vrag naj vas vzame — jaz sem mrtev!« Policija je zadevo preiskala in dognala, da je elektrotehnik odpotoval. S pomočjo neke globokoumne vdela v telefon je vselej, kadar ga je kdo poklical, zadonel z gramofonske plošče tisti »prijazni« odgovor. Ko ga je policija zaskrbelo, je dejal, da mu je le to žal, da ni mogel videti obrazov tistih, ki so ga bili klicali.

*

(Dalje sledi)

Nesrečni Peter Tramšek. V št. Petru na Medvedovem selu se je zgodila pred tednom silna nesreča: posestnik Jurij Drozg je pač po nesreči v prepiru za en sam tisočak udaril svojega soseda, 73 letnega Petra Tramšeka. Starčka, ki pa je bil še prav žilave narave, so sicer prepeljali takoj v celjsko bolnišnico, a se je zavedel komaj za nekaj časa in nato zopet zadremal v smrt. V petek, na praznik, so ga prepeljali k domači cerkvi v št. Peter ter ga ob veliki udeležbi pogrebecev zanesli od cerkve na njegov zadnji dom. — Dolgo se že ni ničesar hudega zgodilo v št. Petru, ničesar na Polenci, vasi, kjer je dom Petra Tramšeka, imenovanega po domače le Petreka. Zato se je moralo zgoditi sedaj res najstrašnejše, saj za dolgim in silnim zdravjem pride naenkrat še silnejša smrt; le bolehnost počasi umira. Pa je ležal Petrek v grobu pred svojimi pogrebcami, pred svojimi sosedi, kakor da bi jih izpraševal: Ali vam nisem pomagal, kamor koli ste me prišli klicat, pa naj je bilo pred polnočjo ali po polnoči, saj ni bilo ure, da bi ne bil pomagal, kadar koli bi bila sila pri ljudeh ali živilih. Zakaj ste mi, ljudje božji, sedaj to storili? Pa ni Petrek tako izpraševal, saj ni nikoli očital, če je bil komu v pomoč, celo pozabil je, kadar bi se mogel maščevati. Ko so njega naznanili, da je prodal vino brez plačane trošarine, je rekel, da bi tudi on lahko ovaduha zatožil, ker bi celo lahko dokazal, da tudi ti prodajajo nezatrošarinjeno vino, a da tega ne bo storil, ker je kristjar in kristjan odpusča brez maščevanja. Tako se mu je zgodilo tudi po tej zadnji nesreči: toliko se je zbudil iz svojih bolečin, da je mogel naročiti še svoje pozdrave in svoje odpuščanje in zopet je mirno zaspal. — Pogrebcami pa so se razšli v svoji žalosti, kajti tako dobrega soseda ne bodo več imeli, ne bodo imeli tako izkušenega svetovalca in pomočnika v sleherni nevolji, kakor je bil Peter Tramšek. Peter Tramšek je bil pravičen in dober mož, zato je prav, če se ga spominjamo tudi na tem mestu, kajti njegovi znanci in prijatelji mu bodo ohranili lep spomin do konca svojih dni. Naj v miru počiva!

Male dole pri Vojniku. Vsemogočni je nenadoma poklical iz doline solz v večnost Stante Nežo, p. d. Okrožjekovo staro mamo. Umrla je v starosti 79 let. Blagopokojna je bila pridna žena, mati in gospodinja, ki si je, dokler je bilo mogoče, s poštenim delom služila vsakdanji kruh. Tudi siromakov ni nikoli pozabila. Zanimala se je za prosveto ter bila naročnica naših časopisov. Gospod, daj ji večni mir in pokoj!

Šalek pri Velenju. V vsakem oziru izvrstno Stropnikovo hišo obiskuje trpljenje. Neizprosna smrt v njej kruto gospodari. V kratkih letih je umrlo v tej hiši kar pet ljudi. Prvi je bil oče

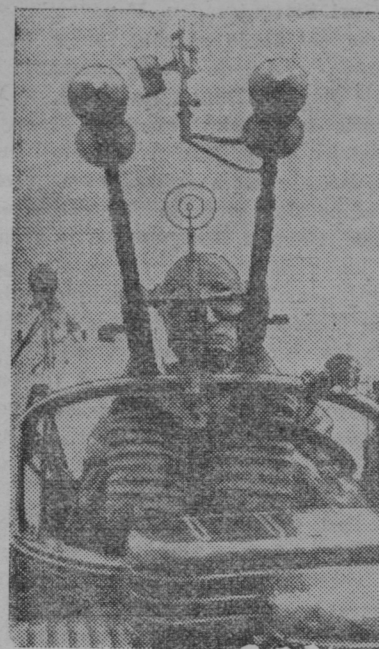
Peter, kmalu za njim dva odrasla sina Franc in Ivan, letošnjo spomlad stara mama, pred kratkim pa mama vse Stropnikove družine. Koliko je ona pretrpela, to ve samo ljubi Bog; vse neprilike pa je vdana v božjo voljo potrpežljivo prenašala, dokler je ni poklical večni Gospod življenja in smrti. — Draga Terezija, počivaj v miru, nam ostaneš v neizbrisnem spominu! — Vsem preostalim naše sožalje!

Sv. Pavel pri Preboldu. V četrtek, 7. decembra, smo spremili k večnemu počitku uglednega Jožefa Turnšek iz Kaple vasi. Pred 66 leti se je rodil na Dobrovljah pri Braslovčah. Rajni je bil večletni predsednik Kat. izobraževalnega društva, ustanovni član hranilnice in posojilnice, ustanovni član in častni predsednik gasilske čete in 15 let odbornik gasilske župe. Z veliko vnamo je podpiral KA in katoliška društva. Ob priliki mladinskega dneva v Sv. Pavlu 6. avgusta je s ponosom korakal za zastavo Prosvetnega društva k blagoslovitvi. Naša katoliška mladina, fantovski odsek in dekliški krožek, mu je izkazala zadnjo čast ter ga v velikem številu spremila na zadnji poti v krojih in z zastavo. Dolg spreved gasilcev je korakal za domačo gasilsko godbo in za dvema gasilskima zastavama. Ob grobu je g. župnik Marko Sagaj z ginljivimi besedami poglobcem poudarjal značaj in katoliško zavednost rajnega. V imenu gasilcev se je poslovil od rajnega g. Goligranc iz Celja. V imenu Prosvetnega društva pa mu je izrekel besede v slovo g. Ferdo Škorjanc. Naj počiva v miru. — Žalujemo naše sožalje!

Prireditve in dopisi

Celje. Po dolgem času je zopet enkrat priredila Miklavžev večer naša gledališka družina ter je prireditev potekla proti vsemu pričakovanju ob res obilni udeležbi staršev z otroki. Res je, da se nikjer drugje v Celju ne da izvesti taka prireditve s tako očarljivo lepoto kot na odru Ljudske posojilnice, ki razpolaga z najbolj modernimi sredstvi. — Zadnji petek pa je proslavila celjska mladina, prežeta z ljubeznijo do nebeške Matere, njen dan brezmadežnega spočetja z nad vse lepo uspešno prireditvijo.

Galicija pri Celju. Leto 1939 se bliža h koncu. Zopet bo treba obnoviti naročnino za naše liste. Naša župnija, ki šteje nad 1700 duš, ima 350 hišnih števil, kamor prihaja nad 400 naših katoliških časopisov, tako da pride na vsako hišo več kot en časopis. Zastavo nosi seveda naš priljubljeni »Slovenski gospodar«, ki nas zvesto obiskuje že skoro trideset stoletja. Precej pa je

Letalec sovjetskega bombnika

tudi naročnikov na razne strokovne liste, žene pa imajo svojo »Kmečko ženo« in komaj čakajo vsake naslednje številke, tako jim je priljubljena! Sklenile so, da jo bodo tudi svojim tovarišicam priporočale in jih seznanjale z njihovo prijateljico in svetovalko. Nasprotnega čtiva je pri nas zelo malo, saj menda niti 30 izvodov ne doseže. Mi pa ne bomo prej odnehali, da bomo še te maloštevilne pomedli iz župnije. Naše geslo je: nobenega liberalnega časopisa več v Galiciji! — Naš dramatski odsek KPD uprizori na Štefanovo popoldne ob dveh v Gasilskem domu na Pernovem dramo s petjem v štirih dejanjih »Prisega o polnoči«. Ker se ta igra prvič igra v našem kraju, zato ste vsi prijatelji lepe igre vljudno vabljeni! Za zabavo bo skrbel med odmori tamburaški zbor.

Šmartno pri Slovenjgradcu. V nedeljo, 3. decembra, je priredilo naše Prosvetno društvo v družbi s FO in DK pester Miklavžev večer. Obdarovani so bili vsi malčki z lepimi darili. V ta namen so priredila dekleta zbirko in ob tej priliki pokazala, kaj zmore dobra volja. Vsi, ki ste kaj darovali, iskreno zahvaljeni! — Na praznik Brezmadežne je priredil FO in DK lepo uspešno akademijo. Na z izbranimi točkami bogatim sporedom so bile izvajane lepe simbolične, ritmične in proste vaje. Društvi, ki sta s to lepo prireditvijo nudili številnim obiskovalcem lep užitek, zaslužita priznanje! Čisti dobiček se bo razdelil za božičnico našim farnim in občinskim revežem.

Risto Ryti, predsednik nove vlade na Finskem

Finska pošilja civilno prebivalstvo iz mest v notranjost dežele

Maršal Gustav Mannerheim vodi obrambo Finske

Razbor pri Slovenjgradcu. V novembru so se pri nas poročili štirje zavedni fantje, in sicer: Franc Kovše z Angelo Penšek, Martin Juvan z Antonijo Penšek, Daniel Razbornik z Marijo Podojsteršek in Martin Pačnik s Terezijo Juvan, posestnico v Sp. Razboru. Težko bomo pogrešali te fante v naših vrstah. Vsem novoporočencem želimo obilo sreče in božjega blagoslova!

Bele vode. Praznik Brezmadežne je naša mladina zelo lepo proslavila. Zjutraj je bila vsa naša fara skoraj polnoštevilno pri obhajilni mizi. Po večernicah je pa Prosvetno društvo priredilo misterij »Teofil«. Igralci so svoje vloge zelo dobro rešili. Vsi gledalci so sodelovali s petjem. Po igri je pa prišel Miklavž prvič v Bele vode in obdaroval vse otroke in tudi nekaj odraslih. Fantje so sklenili, da bodo postavili Prosvetni dom.

Teharje pri Celju. V nedeljo, 17. decembra, pride k nam g. senator Alojzij Mihelič iz Celja in bo po večernicah v Čitalnici podal poročilo o našem notranjem političnem položaju.

Sv. Jurij pri Celju. Naše Prosvetno društvo je priredilo na praznik zedinjenja v dvorani Katoliškega doma lepo uspelo proslavo. Številno občinstvo so posebno navdušile lepo izvajane domoljubne pesmi, ki jih je zapel pevski zbor. Ob skioptičnih slikah se je vršilo predavanje »Svoboda — sen tisočletij«. Na koncu pa smo zapeli »Hej Slovenci!« — Na pomlad bo izročen promet nov odsek banovinske ceste, ki je bila preložena v bližini trga. Dela na preložitvi so trajala skoro vse poletje. Precej naglo napredujejo

tudi dela za vodovod. — Sredi vojnih zmed na svetu smo Bogu hvaležni, da lahko zimske večere prebijemo na toplem namesto v strelskih jarkih. Mi svobodni Slovenci kot potomci slovenskih svobodnjakov bomo tudi pokazali vrata vsakemu, ki bi med nami skušal vzbujati duha hlapčevstva. Slovenija je in mora ostati življenjski prostor nas Slovencev. Tudi rdeče agitatorje bomo postavili pred vrata. — Miklavž nas je obiskal dvakrat, in sicer v nedeljo, 3. decembra, in v torek zvečer, obakrat v Katoliškem domu. Ob tej priliki je bila izvajana opereta »Miklavž prihaja!«

Sv. Križ pri Rogški Slatini. Deset let je preteklo, odkar kaplanuje pri nas g. Anton Čater. Delavnemu in vztrajnemu borcu za naš katoliški tisk ter priznanemu vzgojitelju naše mladine in velikodušnemu podporniku naših revnih želimo, da mu da Dobrotni krepkega zdravja in obilo blagoslova pri njegovem težkem, a plodonosnem delu!

Sv. Marjeta pri Rimskih toplicah. Praznik zedinjenja so praznovala vsa naša društva. Na večer so priredili FO, DK, skavti, gasilci in sokoli skupno akademijo, ki je obsegala 16 točk. Proslava je potekala v lepem soglasju. Lep učinek je vzbudila pri gledalcih vaja »Slovenka sem«, ki so jo izvajale članice DK, ter vaja mladcev »Čuvajmo Jugoslavijo«. Tudi ostale točke so bile dobro izvajane, tako deklamacije kot petje. — V nedeljo, 10. decembra, je priredil naš fantovski odsek igro »Pod sovjetsko zvezdo«.

*

Dopisi

Vuhred. Kako je naš pohorski kmet zabredel v silne dolgove, dokazuje postopanje tukajšnjih vodečih nacionalistov, ki kupujejo od kmeta les, a za kupnino zahtevajo obresti vse dotlej, dokler lesa ne posekajo. Tako je nek kmet plačal kupecu 6000 din na obrestih za prodani les, ker je kupec les posekal šele čez leto dni. Ne glede na to, da so taki dogovori neveljavni in nemoralni, ker neusmiljeno odirajo našega preprostega pohorskega posestnika, ker s tem kupec dobi na obrestih, ki se mu plačajo na kupnino, ampak ima dobiček tudi pri lesu, ki ves ta čas raste v njegovo korist v gozdu. Ni čuda, da tako izginjajo kmečka posestva drugo za drugim v roke veleposestnikov, ki porušijo skromne kmetijske domove ter zasadijo kmečke domačije z gozdovi. — Pred par dnevi se je zgodil zopet sličen primer, po katerem bi moral neki kmet iz Sv. Antona na Pohorju za prodani les plačati 8% obresti, kupec pa bi les posekal, kadar bi mu ugačalo in s tem ogromno pridobil. Od tega časa, kar je bila pogodba sklenjena, pa je cena lesu porasla že za 20%. Upamo, da oblast, kateri je bila pogodba predložena, te ne bo odobrila. Kmetje, varujte se takih »dobrotnikov«, ki se trkajo na svoja narodna prsa, hočejo pa vas spraviti iz vaših kmečkih domov na beraško palico!

Sv. Marjeta niže Ptuja. Že tretje leto je v delu cesta Sv. Marjeta Placarovci—zavrčki brod na Dravi in je po večini bila letos jeseni dogotovljena in dobro posipana s prodcem. Trebalo bi še dograditi dva manjša mosta, a še ni rešitve iz gradbenega ministrstva. Upamo, da bo tudi to v kratkem, da bi bilo potem to pereče vprašanje v celoti zadovoljivo rešeno. — Pretekli teden se je tudi začelo po naših trgovinah pomanjkanje petroleja. — Državni praznik smo lepo praznovali. Božje službe so se udeležili zastopniki oblasti, gasilska društva, FO in DK v krojih ter poleg številne šolske mladine več civilnega prebivalstva. Po službi božji je bila ob veliki udeležbi proslava v šoli. — Ta mesec se začne zimska kmetijsko-nadaljevalna šola pod vodstvom za go-

spodarstvo zelo agilnega učitelja g. Geča. Vabijo se vsi ukaželjni nad 17 letni fantje, da se zanimajo za to šolo. Tudi gospodinjki tečaj za dekleta se bo vršil to zimo v Slomškovem domu. Torej bodo imeli fantje konkurenco! Bomo videli, kje bodo boljši uspehi. Želimo, da bi bili na obeh straneh najboljši!

Sv. Lenart v Slov. goricah. Podružnica Zveze absolventov kmetijskih šol vljudno vabi vse absolvente lenarškega okraja na redni letni občni zbor, ki bo v nedeljo, 17. decembra, ob 11 dopoldne (po pozni sv. maši) v prostorih »Narodnega doma«.

Sv. Barbara v Halozah. Vsi naši dosedanja naročniki »Slov. gospodarja« ste vljudno vabljeni, da skupno sodelujete pri nas pri razširjanju našega lista. Vsak dosednji naročnik mora pridobiti najmanj še enega novega! Ker se bodo v prihodnjem letu dogajali veliki dogodki po svetu in razne spremembe tudi v naši državi, je potrebno, da ima vsaka hiša »Slov. gospodarja«, da ne bodo ljudje nasedali raznim komunističnim agitatorjem, kateri jim obljubljajo raj na zemlji. V hiši, kamor prihaja naš časopis, že dolga leta živijo poštene družine, poštene in ubogljivi otroci, verni farani in sploh dobri in poštene državljanji. Zato naj se te dni vsak potruži, da pridobi celoletne naročnike, ker s tem pomagamo k večjemu ugledu naše fare in s tem bo tudi zajezen pohod komunizma, čigar agitator že nastopa tudi tukaj. Sveta dolžnost vsakega Halozana, ki je pošten, je, da dela vse dni do novega leta za naše časopisje, bodisi na kolinah, pri žganjekuhi, pri luščenju bučnic in pri vsaki priliki ter pri vsakem delu.

Poklek pri Podsedri. Zadnje dni novembra je v krogu svojih otrok, sorodnikov in prijateljev obhajal 60 letnico rojstva g. Škerbec Edmund, veleposestnik in gostilničar. Dolga leta je bil župan občine Gorjane, nato pa tudi župan občine Podsedra, h kateri so se s komasacijo 1934 združile občine Gorjane, Koprivnica in Križe. Jubilant je pod bremenom šestih križev še vedno mladeniško

dobro ohranjen. Želimo mu, da bi zdrav dočakal še več srečnih jubilejev.

KMETIJSKA KNJIŽEVNOST

Kuret VI.: Obnova in oskrba vinogradov. Poučni spisi Kmetijske zbornice, zvezek 1. Izdala in založila Kmetijska zbornica v Ljubljani, 1939. Strani 54, cena 5 din. — Kmetijska zbornica je pravkar izdala poljudno strokovno knjižico »Obnova in oskrba vinogradov«. Knjižica je bila nujno potrebna, ker je že začela obnova opešanih vinogradov, katerih je še 75% površine naših vinogradov. Namen knjižice je, da bi se ta obnova vršila pravilno in da se ne bi ponavljale napake, ki so bile napravljene pri obnovi pred 40 leti in katere napake so bile vzrok marsikateremu neuspehu, slabi rodovitnosti in slabi kakovosti vin. V knjižici so podani vsi nasveti, kako naj se obnova izvrši, da bodo novi vinogradi dali glede kakovosti in količine mnogo večji hasek kot doslej. Razen tega so v knjižici nasveti glede pravilne oskrbe vinogradov, to je o obdelovanju, o pravilnem zatiranju bolezni in škodljivcev, o gnojenju, da se z novo obnovo doseženi hasek trajno vzdrži. — To lepo knjižico bi moral imeti vsak vinogradnik, vsak viničar, vsi učenci viničarskih šol in kmetsko-nadaljevalnih šol v vinorodnih krajih. Knjižica je pisana tako poljudno, da jo bo z velikim pridom lahko uporabljal prav vsak, tudi najpreprostejši vinogradnik, zlasti, ker mu je z izredno nizko ceno nabava res tudi omogočena.

Lista izžrebanih srečk efektne loterije v PETROVČAH dne 26. novembra 1939.

106,	625,	800,	805,	928,	2618,	3900,
4758,	5397,	5407,	5741,	6944,	7592,	7854,
11498,	11788,	12598,	12978,	13277,	13365,	13868,
15188,	16634,	16810,	18702,	18879,		
512,	692,	744,	829,	938,	1101,	1116,
1362,	1520,	1608,	1611,	1945,	2007,	2143,
2872,	2993,	3275,	3788,	3892,	4348,	4503,
4666,	4789,	5435,	5579,	5865,	5916,	6011,
6013,	6562,	6632,	6706,	6906,	6933,	7006,
7224,	7922,	8140,	8378,	8436,	8450,	8478,
8523,	8536,	8583,	9332,	9505,	9603,	9613,
9768,	10241,	10245,	10414,	10424,	10604,	10702,
10832,	10850,	10892,	10943,	11074,	11208,	11480,
11631,	11716,	11895,	12284,	12411,	12542,	12633,
12654,	12784,	12918,	12972,	13080,	13097,	13107,
13295,	13331,	13485,	13509,	13622,	13764,	13785,
13881,	13932,	14014,	14024,	14256,	14479,	14519,
14534,	14773,	14781,	15070,	15139,	15344,	15873,
16118,	16290,	16452,	16622,	16656,	16804,	16992,
17099,	17323,	17499,	17569,	17693,	17857,	17977,
17982,	18186,	18357,	19062,	19075,	19223,	19272,
19540,	19707,	19978,	19999,			

Serijs II.

II. 2673,	II. 2746,	II. 4284,	II. 5209,	II. 6370,
II. 8227,	II. 8044,	II. 8376,	II. 9772,	II. 10698,
II. 10393,	II. 10366,	II. 12041,	II. 12205,	II. 12789,
II. 14752,	II. 16165,	II. 16213,	II. 16702,	II. 17562,
II. 17801,	II. 17835,	II. 19496,	II. 19906,	
II. 115,	II. 274,	II. 431,	II. 656,	II. 685,
II. 717,	II. 719,	II. 808,	II. 903,	II. 1000,
II. 1131,	II. 1239,	II. 1242,	II. 1337,	II. 1582,
II. 2083,	II. 2085,	II. 2092,	II. 2296,	II. 2362,
II. 2449,	II. 2446,	II. 2484,	II. 2528,	II. 2795,
II. 2820,	II. 2909,	II. 3022,	II. 3141,	II. 3157,
II. 3684,	II. 3858,	II. 3958,	II. 4012,	II. 4117,
II. 4461,	II. 4760,	II. 4802,	II. 4809,	II. 4905,
II. 5059,	II. 5359,	II. 5585,	II. 5701,	II. 5870,
II. 6417,	II. 6450,	II. 6656,	II. 6679,	II. 6801,
II. 6842,	II. 6862,	II. 6886,	II. 7007,	II. 7013,
II. 7374,	II. 7421,	II. 7634,	II. 7904,	II. 7955,
II. 8085,	II. 8089,	II. 8091,	II. 8148,	II. 8155,
II. 8675,	II. 8710,	II. 8884,	II. 9175,	II. 9188,
II. 9238,	II. 9619,	II. 9628,	II. 9709,	II. 9771,
II. 9791,	II. 10230,	II. 10418,	II. 10662,	II. 10668,
II. 11190,	II. 11267,	II. 11405,	II. 11412,	II. 11713,
II. 11909,	II. 11950,	II. 12153,	II. 12245,	II. 12579,
II. 12595,	II. 12609,	II. 12692,	II. 12802,	II. 12899,
II. 13504,	II. 13671,	II. 13761,	II. 13902,	II. 13951,
II. 14070,	II. 14547,	II. 14653,	II. 14772,	II. 14821,
II. 14838,	II. 15022,	II. 15366,	II. 15142,	II. 15457,
II. 15758,	II. 16092,	II. 16199,	II. 16313,	II. 16363,
II. 16471,	II. 16487,	II. 16825,	II. 16919,	II. 16963,
II. 17059,	II. 17128,	II. 17132,	II. 17266,	II. 17569,
II. 17648,	II. 17727,	II. 17977,	II. 18617,	II. 18971,
II. 19087,	II. 19316,	II. 19372,	II. 19572,	(1802)

Uprava »Slovenskega gospodarja« ne odgovarja za točnost števil.

Kmečka trgovina

Črna trgovina v Nemčiji

Po vesteh »Neue Zürcher Zeitung« je narodno-socialistični program vojne dobe vzel za geslo podpiranje samostojne trgovine in obrti. Zaradi oboroževalne industrije je potrošna moč prebivalstva narasla, zmanjšala pa se je oskrba prebivalstva z življenjskimi potrebščinami. Mnoge samostojne trgovine so postale nesposobne za nadaljnji obstoj. Narodni socialisti so prečistili trgovska podjetja in zaprli samo v Berlinu več kot 10.000 trgovin. Po izbruhu vojne so pa radi pomanjkanja blaga postale še mnoge preostale trgovine nerentabilne in so jih lastniki zaprli. Dodelitve blaga so se omejile, promet je padel. Ker se predmeti dajejo v manjši meri v prodajo, se vedno bolj širi prodaja iz druge roke, ali mešetarstvo. Potom mešetarjev se išče posebno pohištvo, postelje in posteljina, predvsem pa rabljeno tekstilno blago. Tudi fotografski in radio aparati se trgujejo skoraj izključno potom mešetarjev. Tako tvori nezakonita trgovina posebno poglavlje, kar je posledica od oblasti določene proizvodnje in potrošnje, ko nekatero blago v času pomanjkanja popolnoma izgine s trga. Radi ustvarjanja zaloga živih in življenjskih potrebščin od strani države se je že v zadnjih letih na trgih občutilo pomanjkanje blaga, dovoz je pa bil dovoljen izključno iz potreb države. Vsi ukrepi, ki so bili izdani, da bi se preprečil dvig cen in skrievanje blaga, so bili v praksi brez učinka. Blago je zginilo s trga in se je po višjih cenah zopet pojavilo na tako zvanem »črnem trgu«. Kdor je hotel dobiti blago, ga je moral plačati po višji ceni. Policija je take kupčije sicer strogo kaznovala, toda črna trgovina (mešetarji) je postala tako splošna, da so postale vse policijske odredbe — kljub ogromnemu državnemu aparatu — brez učinka. Uvedba kart je povzročila nov val nakupovanja. Ljudje so kupovali sploh vse, ne glede na to, ali bodo predmet potrebovali ali ne. Ko se je n. pr. slišalo, da se bo rum zasegel za vojsko, je ta tekočina v par dneh izginila iz trgovin, da je ni bilo mogoče več dobiti. Ker je po izbruhu vojne v črni trgovini postala večja nevarnost, so se tudi cene v črni trgovini dvignile. Danes stane pol kilograma kave (funt) že 15 do 20 RM, to je okrog 280 din, ženske nogavice 10 RM (140 din), gos 30 mark (400 din) in še več. Prav tako so silno narasle cene za milo — ki ga silno primanjkuje — jajca in razne druge predmete.

Primerjava cen živine in mesa

Ze parkrat smo v »Kmečki trgovini« pisali, kakšno razmerje vlada med cenami živine in mesa. Meso kot zelo važno hranivo sicer še ni tako drago, toda cena, ki se dajejo kmetu za živino, so sramotno nizke. Kakšna je dejanska razlika, nam najbolj zgovorno povedo številke. Za 1 kg žive teže dobi kmet danes še vedno le 2—4 din. Vzemimo telico ali vola s približno 450 kg žive teže. Mesar plača zanj 3 din kg žive teže, v zakotnih krajih pa še manj, saj se krave tu in tam še vedno plačujejo tudi po 1,75 din kg žive teže, meso krav pa se prodaja prav tako kot meso telic ali lepih volov. Torej 450×3=1350 din in ta znesek plača dejansko mesar za živinčce. Poglejmo, koliko bo izkupil za živinčce, kupljeno po gornjem računu. Koža bo tehtala okrog 45 kg, ki jo bo brez skrbi prodal po 12 din kg, na splošno se pa danes goveje kože prodajajo že po višji ceni. 45×12=540 din. Lepega mesa bo dobil vsaj 280 kilogramov, katerega bo v najslabšem primeru prodal 1 kg po 10 din, navadno pa po 12 din. Za meso bo torej brez nadaljnega dobil 2800 din, 540 din je dobil za kožo, vampe in druge odpadke pa mesarji tudi dobro prodajo gostilničarjem. V celoti in v najslabšem primeru bo torej mesar skupil za živinčce s 450 kg žive teže in za katero je dal 1350 din — 3340 din. Čistega dobička ima torej samo pri enem repu skoraj 2000 din, ali če računamo njegovo delo in davek, še vedno okrog 150%. Če bi torej mesarji živino plačevali še enkrat dražje kot jo sicer, bi še vedno pri vseh odbitkih imeli okrog 70% čistega dobička, pa bi se meso radi tega prav nič ne podražilo. Tako se pa kmet v letošnji stiski, ko mu primanjkuje krme, izrablja na račun drugih, ki delajo s tako velikim dobičkom. Ali je umestno, da se en stan na račun drugih obogati, dočim bo kmet še bolj ububožal?!

Gospodarske vesti iz laškega okraja

Slinavka in parkljevka, katera je letos in lani v našem okraju povzročila precej škode, je sedaj

ponehala, tako da je kupčija z živino svobodna v vsem okraju. Okrajno načelstvo je izdalo proglas, v katerem vabi kmetovalce, da naj sodelujejo pri delu, da se bolezen zopet ne pojavi. Predvsem je treba zabraniti, da se po naših cestah ne bo gonila živina iz okuženih krajev. — Cene so tudi v našem okraju novembra precej poskočile. Pri goveji živini se je cena zvišala za 1—2 din. Boljši voli dosežejo ceno 6,50 din. Zelo draga sta postala tudi fižol in krompir. Vzrok zvišanja cen tema dvema predmetoma je iskati predvsem v letošnji slabi letini. Nekateri nimajo krompirja niti za seme. To se dogaja posebno v težkih ilovnatih zemljah. Zato bi bilo potrebno ukreniti s pomočjo občin, banovine in kmetijskih organizacij, da se že sedaj nakupi krompir za seme iz drugih krajev, predvsem z Gorenjske, kjer se krompirja več prideluje. Lahko se sicer zgodi, da bo krompirja za seme sploh zmanjkalo. Cena krompirja je že sedaj 1,50 din 1 kg.

Drobne gospodarske vesti

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine plačuje izvoznikom prašičev v Nemčijo za svinje 11.30—11.80 din kg žive teže.

Država sv. očeta, Vatikan, bo kupila v naši državi 50 vagonov moke, katero bo takoj plačala. 35 milijonov kilogramov tobaka je letos pridelala Turčija.

Zanimanje za naše blago v tujini narašča. Posebno se zanimata za naše blago Anglija in Francija, s katerima smo v trgovskih pogajanjih. Najbolj so iskana živila, ki se kupujejo tudi iz tega razloga, da bi jih ne dobila Nemčija.

Naše trgovinsko ministrstvo hoče kar najbolje organizirati zbiranje starega železa. V ta namen je bila pred kratkim konferenca zastopnikov kovinskih in industrijskih podjetij pod predsedstvom pomočnika trgovinskega ministra dr. Save Obradoviča.

Nizozemci in Belgijci so začeli pošiljati svoje blago preko nevtralnih italijanskih pristanišč. Blago gre po kopnem v italijanska pristanišča po cenejši in varnejši poti kot pa po morju.

Cene živine po sejmih

Voli. Slov. Konjice 5—6 din, Dravograd 5 do 5,50 din, Gornjigrad 5 din, Planina pri Sevnici prvovrstni 7,25 din, drugovrstni 6,25 din, Laško 6,25 din, Ljubljana 5,50—6,50 din, Kranj 5,75 do 6,25 din, Krško 5—6 din, Višnja gora 5,50 do 6,50 din kg žive teže.

Krave. Slov. Konjice 4,50 din, Dravograd 4 din, Gornjigrad 5 din, Planina pri Sevnici 5,50 din, Laško 4 din, Ljubljana 4 din, Kranj 5,50 din, Krško 4—5 din, Višnja gora 4 din kg žive teže.

Telice. Slov. Konjice 5 din, Dravograd 4,50 do 5 din, Gornji grad 5 din, Planina pri Sevnici 6, Laško 5,75 din, Ljubljana 5,50—6 din, Kranj 5,75 do 6,25 din, Krško 4,50—6 din, slabše vrste 3 do 4 din, Višnja gora 3,50—4,50 din kg žive teže.

Teleta. Slov. Konjice 5—6 din, Dravograd 5,50 do 7 din, Gornjigrad 4—5,50 din, Laško 5—7 din, Ljubljana 6—7 din, Kranj 7,50—8,50 din, Krško 4—6 din, Višnja gora 5—6,50 din kg žive teže.

Svinje

Plemenske. Ptuj 6—12 tednov stari prasci 50 do 125 din komad, 1 kg žive teže 6,25—6,75 din. Pršutarji (prileki). Maribor 10 din, Ptuj 7 do

Žepne svetilke

izdeluje edino domača tvornica

IVAN PASPA I SINOVI

Zagreb, Koturaška 69

7,85 din, Dravograd 8 din, Laško 3 din, Ljubljana 8—9 din, Kranj 9—10,50 din, Višnja gora 8 do 9 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Maribor 8 din, Ptuj 8—8,75 din, Slov. Konjice 12 din, Dravograd 10, Gornjigrad 12 din, Laško 10 din, Krško 9—14 din, Ljubljana 10 din, Kranj 12,25 din, Višnja gora 9—10 din kg žive teže.

Tržne cene

Kože. Svinjske: Maribor 8 din, Slov. Konjice 7—8 din, Dravograd 8 din, Laško 7 din, Krško 8 din, Ljubljana 8 din, Kranj 9,50 din kg. — Goveje: Maribor 10 din, Dravograd 12 din, Ljubljana 12 din, Kranj 14—15 din kg. — Telečje: Maribor 16 din, Dravograd 12 din, Kranj 15 din kilogram.

Krma. Seno: Maribor sladko 100—110 din, kislo 80 din, Dravograd 70 din, Laško 80—90 din, Ljubljana 110 din, Zagreb 120—130 din, Kranj 125 din stot. — Detelja: Zagreb 150—155 din stot. — Slama: Maribor 50—55 din, Slov. Konjice 30 din, Ljubljana 30 din, Kranj 75 din stot. — Otava: Zagreb 140—150 din stot.

Drva. Maribor 105 din, Slov. Konjice 55 din, Gornjigrad 55 din, Laško 65—70 din, Krško 50 do 75 din, Ljubljana 125 din, Kranj 100—110 din, Višnja gora (bukova) 50—60 din kub. meter.

Krompir. Maribor 1,50—2 din (merica 9,50 do 10 din), Slov. Konjice 1 din, Dravograd 1,50 din, Laško 1,50—2 din, Ljubljana 1,75 din, Kranj 1,50 din kg.

Fižol. Maribor 5—6 din, Slov. Konjice 6 din, Dravograd 7 din, Laško 8 din, Ljubljana 8 din, Kranj 6 din kg.

Mleko in mlečni izdelki. Mleko: Maribor 2 do 2,50 din, Slov. Konjice 1,75 din, Ljubljana 2,25 do 2,50 din, Kranj 2—2,50 din liter. — Surovo maslo 30—32 din, čajno 36—40 din, domači sir 10 din kg, liter smetane 10—12,50 din.

Jajca. Maribor 1,50 din, Slov. Konjice 1,25 din, Dravograd 1,25 din, Laško 1,50—1,75 din, Ljubljana 1,50 din, Kranj 1,50 din komad.

Perutnina. Kokoš 20—30 din, piščanec 10—30, gos 40 din, puran 40—70 din, raca 15—18 din komad.

Sadje. Jabolka 3—6 din, hruške 4—6 din, cell orehi 7—8 din, luščeni 24—26 din kg.

Zelenjava. Glava zelja in ohrovt do 3 din, kislo zelje 4 din kg, kislja repa 2 din kg, hren 8 do 9 din kg, glavata solata in endivija 0,50 do 2 din komad, redkev 1 din kg, zelenjad v kupčih 1 din.

Sejmi

18. decembra živinski in kramarski: Dol. Lendava — 19. decembra svinjski: Ormož; za govedo in konje: Ptuj; tržni dan: Dolnja Lendava; živinski in kramarski: Ljutomer, Teharje, Brežice — 20. decembra svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje — 21. decembra tržni dan: Turnišče; živinski in kramarski: Dolnja Lendava, Laško — 23. decembra svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje.

Razgovori z našimi naročniki

Sprejem v službo na pošti kot pismonoša. M. Š. Zanima Vas, pod kakimi pogoji bi mogli biti sprejeti v službo na pošti kot pismonoša. — Zadevno prošnjo bi morali nasloviti na ministra za pošto in telegraf. Dokumentov zaenkrat ni treba predložiti, marveč le navedite, da jih boste predložili, čim boste k temu pozvani. Pogoji so splošni, ki se zahtevajo za sprejem v državno službo, in sicer: da ste dovršili 18 let starosti; da ste telesno in duševno zdravi; da ste dobrega vedenja; da imate, ako ste mladoleten, odobritev roditeljev ali varuha; da znate popolnoma službeni jezik; da ste dovršili — ako prosite za službo pismonoše-služitelja — vsaj dva razreda ljudske šole, ako pa prosite za službo pismonoše-zvaničnika, vsaj dva razreda meščanske šole; da niste starejši nego 60 let; da ste po dovršenem 21. letu starosti odslužili obvezni rok v stalnem kadru, razen če ste po odredbah zakona o ustroju vojske in mornarice kot edini hranitelj nesposobnih

zadugarjev ali kot stalno ali začasno nesposoben oproščen službe v stalnem kadru, odnosno, če ste zavezani vojnici, da dokažete, da ste jo plačali; da niste pod skrbstvom ali v konkurzu ali da ni nad Vami podaljšana očetovska oblast; da niste bili s sodno razsodbo obsojeni na izgubo častnih pravic, kar je ovira ves čas, dokler ta izguba traja.

Služba državnega telefonista. J. K. Vaš brat je odslužil pri kadru 18 mesečni rok ter bil deset mesecev šef telefonske centrale 60 linij. Vprašate, ali bi lahko dobil službo državnega telefonista in pod kakimi pogoji. — Služba pod navedenim nazivom ne obstoja, pač pa V. brat lahko zaprosi za službo strokovnega zaničnika pri ministru za pošto in telegraf pod pogoji, o katerih smo pisali v odgovoru pod šifro M. Š. — Drugo Vaše vprašanje spada v medicinsko stroko. Vedeti bi trebalo, odkod navedena nevšečnost izvira. Nekateri pravijo, da nobeno sredstvo ne

pomaga, drugi pa, da se eventualno da odpraviti, odnosno popraviti s popolno zdržnostjo skozi daljšo dobo, z okrepitevijo in utrditvijo živcev in volje, ter zdravili. Za slednje se obrnite na zdravnika.

Zahteva na povračilo stroškov po 16 letih. Z. R. V. Vaš sin je leta 1922 pri fantovskem pretepu poškodoval nekega drugega fanta, ki je leto pozneje radi jetike umrl. Pred tem se je vršil v stvari proces in je bil Vaš sin obsojen na povračilo stroškov. Sedaj, po 16 letih, je Vašemu sinu pripadla neka dedščina po teti, za kar je zvedel oče pokojnika ter zahteva plačilo omenjenih stroškov. Pravite, da je že zarubil sinu pripadlo dedščino. — Ako je res očetu pokojnika bila dovoljena iz izvršba zoper Vašega sina, tedaj mora ta oče že posedovati izvršilni naslov, ki je pravomočen. Ako še ne bi bil, bi sin zoper izvršilno dovolilo lahko vložil rekurz. V ostalem je stvar sledeča: Terjatev iz sodbe ali sodnega sklepa zastara šele v 30 letih. Ako se po smrti omenjenega fanta ni vršila nikaka zapuščinska razprava, tedaj oče pokojnika ni upravičen, kaj zahtevati od Vašega sina kot pokojnikovega dolžnika, preden ne prijavi v zapuščino kot aktivum pokojnikovo terjatev in mu sodišče te zapuščine, odnosno terjatve ne prisodi. V primeru, da se je sicer vršila zapuščinska razprava, pa se med aktivni ni izrečno navedla tudi pokojnikova terjatev zoper Vašega sina, je oče — ako mu je bila vsa zapuščina prisojena, upravičen terjati od sina tudi pokojnikovo terjatev, čeprav ni bila navedena. Oče mora, ako Vaš sin ne bi zlepega plačal, najprej zoper sina vložiti tožbo in doseči sodbo, potem šele bi smel zoper sina predlagati izvršbo ter mu zarubiti dedščino. Kot vidite, pa nima smisla, da bi se sin upiral plačilu.

Zadnji sin začasno nesposoben — bi rad dosegel skrajšan rok. J. K. Vaš najstarejši brat je bil za vojaško službo nesposoben, drugi je odslužil poln 18 mesečni rok, tretji je pred kratkim nastopil vojaško službo — določen mu je prav tako poln rok, Vi pa ste doslej pred dvema letoma odslužili tri mesece, nato pa bili kot začasno nesposoben odpuščeni, ste pa sedaj zopet sposobni. Radi bi dosegli, da se Vam prizna pravica do skrajšanega roka, zlasti, ker je doma na posestvu ostala le mati sama. — Pravica do skrajšanega roka Vam vsekakor pritiče, ako bo tretji brat odslužil poln rok. Zato napravite prošnjo na poveljnika pristojnega vojnega okrožja, da se Vas ne kliče prej na odslužitev ostalega roka,

dokler tretji brat ne dosluži svojih 18 mesecev, potem pa, da se Vam prizna pravica do skrajšanega roka. — Ako bi bili vsi Vaši bratje že pet let temeljem notarskega zapisa odpravljeni od doma, bi lahko bili Vi oproščeni nadaljnje vojaške službe kot hranilec, ako ne plačujete od posestva več kot 120 din letno neposrednih davkov.

Skrajšan rok sina-edince. F. Š. Vaš edini sin služi pri vojaki in mu je odrejen rok 18 mesecev. Vprašate, ali ima pravico do skrajšanega roka, zlasti ker je nezakonski sin Vaše žene že služil poln rok 18 mesecev. — Nezakonski sin Vaše žene ne prihaja v poštev, ker živi — kakor pišete — od svojega rojstva naprej stalno pri svojih starih starših. Pač pa ima Vaš sin kot prvenec pravico do skrajšanega roka ne glede na Vašo starost, ako nima prvenec mlajšega brata, ne zadruga (rodbina) drugega moškega člana z najmanj polnimi sedemnajstimi leti starosti. (Vi ne štejete.) Potem takem napravite Vi ali pa Vaš sin (potom svoje komande) zadevno prošnjo na pristojno vojno okrožje. Kolkovati jo je z 10 din, priložiti pa nekolikovo družinsko polo, katero dobite pri župnem uradu.

Prevedba od planinske pešadije k avtokomandi. S. P. Služili ste kadrovski rok pri planinski pešadiji. Pozneje, ko ste rok že odslužili, ste napravili šoferski izpit ter imate že več let šoferske prakse in ste tudi ključavničar. Vprašate, ali bi bilo mogoče, da bi Vam vojni razpored spremenili tako, da bi Vas za slučaj mobilizacije dodelili v avtokomando. — Menimo, da se Vam bo stvar posrečila, ker rabi vojaštvo šoferje tudi za tanke. Napraviti morate zadevno prošnjo na poveljstvo pristojnega vojaškega okrožja.

Podpora staršem za padlimi sinovi. R. M. Čitali ste, da dobijo očetje in matere podporo za padlimi sinovi v svetovni vojni; stari ste že 80 let, podpore zelo potrebni, dobili pa še niste ničesar. — Za navedeno podporo je treba prositi in napraviti, ako doslej tega še niste storili, prijavo pri pristojnem okrožnem sodišču. Takih prijav je seveda veliko in se ne morejo vse hitro rešiti. Zaposlite, naj se Vaša reši pred drugimi, ker ste že 80 let stari.

Sprejem v zrakoplovno delavnico. C. M. Vprašate, kje se nahajajo državne in zasebne delavnice zrakoplovov in ali sprejemajo mizarje in lesostrugarje. — Z izdelavo zrakoplovov se pečajo: tovarna »Ikarus« v Zemunu, tovarna »Zmaj« v Zemunu, živilko Rogožarski, fabrika

aeroplana A. D. Beograd, tovarna Vlakovič i Comp. v Beogradu. Da-li je v kateri izmed teh tovarn prosto kako mesto za mizarja ali lesostrugarja, nam ni znano; vprašajte neposredno navedene tovarne.

Oče noče izročiti posestva sinu vzlic prejšnji obljubi. L. F. Nek posestnik ima sina-edince. Ta sin je nameraval iti v glasbeno šolo ali pa za čevljarja, pa ga je oče pregovoril, da je ostal doma, in sicer z obljubo, da bo dobil posestvo. Z ozirom na to obljubo je sin ostal doma, pridno delal, oče pa je začel piti in zapravljati ter delati dolgove. Zato je sin sedaj prosil očeta, naj bi mu izročil posestvo, oče pa posestva noče izročiti, odnosno se izgovarja s tem, da bi ga sinu izročil le, ako pripelje prav bogato nevesto. Vprašate, ali more sin očeta tožiti. — Gornja obljuba ni iztožljiva, ker se oče ni zavezal izročiti sinu posestvo v določenem roku, in se lahko razlaga obljuba tudi tako, da bo pač sin dobil posestvo po smrti očeta. Radi tega bi bila tožba na izročitev posestva brezuspešna. Zaenkrat sin tudi ne more zahtevati primerne odmene za opravljena dela na domačem posestvu. Le v primeru, ako bi oče umrl ter s svojo imovino tako razpolagal, da ne bi sin dobil posestva, odnosno zakonitega dednega deleža, bi sin lahko prijavil v zapuščino svojo terjatev na primerno plačilo njegovega dela. Ako oče res pijančuje in zapravlja v pretirani meri, naj sin ali pa občina predlaga preklic očeta radi pijančevanja in zapravljivosti.

Uvoz poljedelskega stroja iz Nemčije. S. F. Imate sorodnika, ki je sezonski delavec v Nemčiji ter bi tam rad kupil parni samohodni stroj, že rabljen. Vprašate, pod kakšnimi pogoji bi ga zamogel uvoziti v Jugoslavijo in koliko bi mogli plačati carine, odnosno ali bi bilo mogoče uvoziti ga brez carine. — Uvoz navedenega stroja, čeprav bi služil v poljoprivredne svrhe (za pogon poljedelskih strojev), ni oproščen plačila carine. Carina znaša 14 zlatih dinarjev za vsakih 100 kilogramov teže uvoženega stroja. Za 14 zlatih dinarjev je treba plačati 182 papirnatih. Za uvoz je potrebno uverjenje o poreklu robe ter razen tega potrdilo naše trgovske zbornice, da se taki stroji v naši državi ne izdelujejo. Razen tega je treba plačati davka v izmeri 8% od vrednosti stroja in carine. Za uvoz novega stroja pa se zamore dobiti olajšavo, in sicer v tej smeri, da se plača le 2 zlata dinarja za vsakih 100 kg teže. Poudarjamo, da velja ta olajšava le za uvoz novih strojev, ne pa za uvoz že rabljenih strojev.

Našim malčkom

SIROTA IN NESREČNA MATI

(Konec)

Naslednji dan je bila nedelja. Mirko je pismo nesel gospe.

Okrog hiše je bilo vse tiho. Mirko ni vedel, kaj naj stori. Naposled se je ustavil pri oknu in previdno pogledal v sobo. Zagledal je nenavaden prizor. Na mizi sta goreli dve sveči. Na steni za mizo je visela velika slika, ki je predstavljala fantka. Pred mizo je bil klečalnik. Na njem je klečala gospa in molila. Nenadoma se je dvignila in šla iz sobe. Prinesla je dve veliki vazi, polni lepega cvetja. Ploščila ju je na mizo. Nato se je slučajno obrnila proti oknu in je opazila fantka.

Mirko je dvignil roko in pokazal pismo, nakar se je gospa približala oknu.

»Kaj pa želiš?« je vprašala z žalostnim glasom.

»Pismo sem vam prinesel.«

»Odkod?«

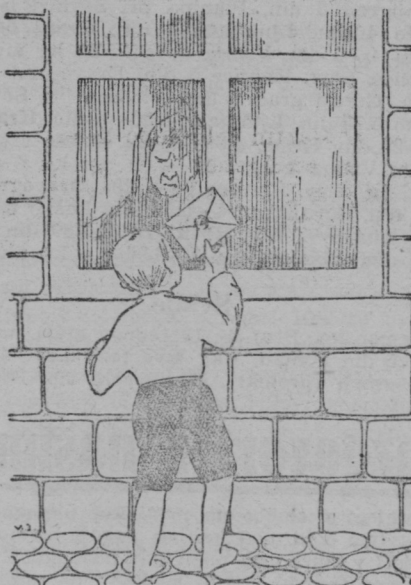
»Od učencev ljudske šole.«

»A, tako! Odgovor na moje pismo. Pridi noter! Ti gotovo nisi uničeval cvetja mojega Milana in kradel njegovih jabolk. Z obraza ti berem, da si priden otrok.«

Mirko je stopil v hišo.

»Gospa, oprostite mojim tovarišem!« je začel po pozdravu. »Oni ne vedo, da ste imeli sina, za katerim žalujete in da je sadje in cvetje samo zanj.«

»Kako ti veš, da je vse zanj?« se je začudila gospa.

»Vse sem takoj razumel, ko sem vas videl klečati in moliti. Slišal sem tudi glas moje pokojne matere, ki mi je govorila: Ljubi otrok, kakor ta mati moli za svojega sina, tako molim jaz zate tu v nebesih. — Mati mi je tudi rekla, da vaš Milan želi, da bi vi mojim tovarišem odpustili.«

Gospa je za hip nagrbnila čelo. Potem pa se je nasmehnila, privila Mirka k sebi in rekla:

»Naj bo vsem odpuščeno, ljubi otrok... Toda pridi v sobo, da mi boš povedal svojo

zgodbo! Zdi se mi, da se s teboj vrača v moj dom moj Milan, po katerem tako hrepenim.«

Mirko je sedel in začel pripovedovati:

»Očeta nisem poznal. Mati mi je povedala, da je umrl po hudi bolezni. Mama me je zelo ljubila. Često je jokala in močila moje lase s svojimi solzami. Kašljala je, se sušila in bledela. Nekega večera mi je rekla: 'Ljubi otrok, zapustiti te bom morala. Bodi korajžen in ne boj se! Tudi po smrti bom čula nad teboj.' Bog sirota ne zapusti! Kmalu nato je umrla. Dobri ljudje so jo pokopali. Jaz sem vsak dan šel na njen grob in sem ga krasil s cvetjem. Molil sem in jokal. Nekega dne je prišla teta in me vzela s seboj. Sedaj sem pri njej.«

Ko je končal, ga je gospa objela in mu rekla:

»Našla sem svojo srečo, svojega Milana! Od danes naprej boš ti moj sin, jaz pa bom tvoja mati. Ali hočeš, Mirko?«

»Hočem, mama!« je veselo odvrnil Mirko. — Vsa srečna sta hitela k teti.

»Teta, našel sem mater!« je zaklical fantek.

»Jaz pa sem našla sina!« je dodala gospa. Nato je povedala, kako ju je previdnost božja privedla skupaj.

»Živita srečno! Bog vaju blagoslovi!« je zaključila teta in oba objela.

Tako je ljubi Bog po svoji previdnosti poplačal Mirkovo pridnost in poštenost.

Nov redilni prašek za prašiče. Za 1 prašiča zadostuje samo 1 zavitek za 6 din. Poštnina povzete za 1, 2, 3 ali 4 zavitke 6 din, od 5 zavitkov naprej 12 din.

Mostna esenca Mostin za izdelovanje prvovrstne zdrave domače pijače. 1 steklenica za 150 litrov 20 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 steklenici 15 din.

JABLIN

za izdelovanje domače pijače brez dodatka pravega sadjevca. Zavitek za 50 litrov 20 din, s poštnino 26 din.

Prašek za pitje goveje živine. Pospešuje močno rast in hitro zdebelenje govedov in telet. Veliki zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 zavitek 6 din, za več zavitkov 12 din.

Prašek za pomnožitev in izboljšanje mleka pri kravah ter izvrstno hranilno in redilno sredstvo. 1 zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 zavitka 6 din, od 3 zavitkov naprej 12 din.

Konjin povečava pri konjih apetit, jih vzdrži sveže in bistre ter preprečuje najpogostejše konjske bolezni, posebno katar 1 zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 zavitka 6 din, od 3 zavitkov naprej 12 din.

RUMOL

esenca za izdelovanje rumma z domačo slivovko. Steklenica za 2 l rumu 8 din. Poštnina 6 din.

Drogerija KANC,
Maribor,
Slovenska ulica
Zaloga v Celju:
Trg. Loibner,
Kralja Petra cesta 17
Zaloga v Ptuj:
Drog. Skočir,
Slovenski trg 11

Av gust Senoa:

Berač Luka

Povest iz vaškega življenja

»Vi samo naši bodite! Vas kmetje poslušajo. Pridobite jih za nas, da gredo naše nove gospode volit, videli boste, kako bo to življenje. No, ali ste me razumeli?«

»Sem, hvala Bogu!«

»Pa? Zdaj nam menda verjamete?«

»Hvala na toliki milosti! Ne verjamem.«

»In, nočete z nami?«

»Nočem.«

»Pa kako?«

Kmet je pogledal gospoda v oči in rekel mirno:

»Ker sem stari gosposki dal besedo, da bom tudi pri teh volitvah zanje.«

»Kaj to! Saj pri volitvah ne rečete na usta, za koga ste, ampak vržete svoj glas na papirju v skrinjico. Tega ne bo nihče videl.«

»Vidi Bog, gospod. Ne, tega še ni doživel človek od mene, da bi koga v obraz noličil, za hrbtom pa bi ga s palico udaril. Tako delajo cigani in morda kaka gospoda. Če me je zadela nesreča, vendar svojega poštenja ne prodajam in se ne dam kupiti. Res je, nesreča je prišla name, bodi volja božja, zmeraj ne bo tako. Vi pa, ako ste kmetu dobri, pomagajte tudi brez našega glasa! Saj vi ste pri vladi, vi morete vse, pa dobro delo ne vpraša po plačilu, a so ljudje, ki bi bližnjega od same ljubezni tako močno objeli, da bi ga pri tem zadušili. Napravite nam to pot, ta most, ta nasip pri Savi, kakor ste lepo na papirju napravili, potem šele bomo videli, da ste dobri gospodje. Za vaš denar pa hvala vam!«

»Torej ne?« je vprašal tujec razjarjen.

»Ne!« je odgovoril kmet.

»Varujte se, Martin! Moglo bi biti še huje za vas.«

»Če Bog hoče, da! Jaz se samo Boga bojim.«

»Ali tudi ljudje imajo moč.«

»Hudobno moč, vem. Ubili so mi živino.«

»Varujte se, Martin! je zapretil tujec s prstom.

»Eh, vaše gospodstvo! V eni vasi grozijo, v drugi se ne bojijo; jaz pa se imenujem Martin Lončarič, ta hiša pa je moja hiša.«

»Dobro, dobro! Boste videli!« se je tujec zadržal in odšel k vratom.

»Da, tam so vrata, to ve inženir najbolje. Lahko noč želim vašemu gospodstvu.«

Luka je izvedel, da se je Martin zelo lepo iznebil gospoda, ki se je izdajal za zemljemercu in ga je prišel za volitve snubit. Bilo mu je še kar po volji, ker je slutil, da je Martinu potreben denar. Vse to je berač dopovedal pisarju, ta pa je odgovoril:

»Čakaj, prišlo bo sonce pred najine duri. Luka, le kar meni pusti to reči!«

»Kaj se ti spet suče po glavi, grešna duša?«

»Eh, svetnik ti! Tega ti ne povem.«

»Ti mi obljubljaš in obljubljaš, jaz pa ne vidim na svoj kraj nobene sreče. Tvoji računi niso čisti ali pa so napačni. Čuješ, meni se ne ljubi več čakati! Šel bom naravnost k Martinu ali k Mari.«

»Le pojdi, le pojdi!« se je pisar nasmejal. »Dobro, ne bom s prstom več mignil. Ali to ti povem: glavo stavim, da te bo Martin čez prag vrgel. Ali si znorel? Ta trmasti kmet se še ni omehčal. Ali ni nagnal agitatorja, ki mu je hotel na menico posoditi denarja, menico pa tebi prodati, da bi ga bil mogel stisniti? Pa je zaman trkal na Martinova vrata. To ti pa rečem, da je Marin oče v stiski. Vem, da išče denarja in da ga ni dobil. Neumen je, ne razume se v te reči, ne ve, kje je treba iskati, sramuje se norec.«

»Ah, išče, praviš?«

»Seveda. Zato ne bodi neumen, ne izdaj se pred časom! Na preži bodi! Jaz bom jamo kopal, da bo Martin v njo padel, potem ga boš pa lahko ulovil. Šele tedaj, ko bo v tvojih krempljih, mu smeš reči, kaj si si namislil. Zdaj bi vse pokvaril. Zato bodi previden! Z ene strani ni šlo, bo šlo pa z druge.«

Luka je izpod obrvi pogledal pisarja, toda ta je

25

tako prostodušno in jasno govoril, da Luka ni več sumil o njegovem prijateljstvu in ga ni več vprašal, kaj snuje.

»Dobro je,« je rekel, »naj bo po tvojem!«

»No, to je od tebe pametno. Kmete sem vse tožil,« je nadaljeval pisar, »vsi so obsojeni, imam obsodbe v žepu. Ko bi ti vedel, kako so bili poparjeni!«

»Vem,« je potrdil Luka, »pet, šest jih je že bilo pri meni, naj jih počakam.«

»Ti pa?«

»Jaz nisem rekel ne, da, a nisem rekel niti, ne! Ko opraviha svoje delo, jih bova zagrabila kakor lisica kuro.«

»Čuj, Luka,« je dejal pisar lokavo, »ta gospoda ne plačajo Bog ve koliko. Piti se more, da, toda za dve tri kapljici, Boga mi, se ni vredno toliko gnati in truditi.«

»Ti si zmerom lačen in žejen,« mu je odvrnil berač zlovollno. »Mar ti nisem dal že denarja?«

»Kaj si dal? Trikrat deset, enkrat pa pet goldinarjev nadave, vsega vkup pet in trideset goldinarjev. Teh umazanih nekoliko grošev človek lahko na prste prešteje, ti pa si rekel, da bo denarja kakor blata.«

»Molči, vrana črna!« mu je odrezal berač. »Ali misliš, da boš ti sam vse pojedel? Ali ni še trideset drugih, ki mi molijo dlan pod nos, ali ni treba županu zamašiti usta? Vsi ti možje imajo pri volitvah glas, ti ga pa nimaš.«

»Oho! Ali nosi morda milostljivi gospod Luka svojo volilno pravico v svoji beraški malhi?«

»Nosi jo, imel jo bo — ti pa nikoli!« se je razjezil Luka.

Pisar se je od jeze stresel in je že hotel planiti na berača, pa si je premislil in je rekel čisto mirno:

»No, no! Dobro, imel jo boš! Jaz sem samo to hotel vprašati, ali bo še kak grošek dobre roke padel.«

»Bo!« je rekel berač mrko, »ne boj se za svoj trud! Pojdi, ne zatikaj se venomer vame! Pa kaj vprašuješ? Ali ti nisem pred tremi dnevi dal deset goldinarjev?«

»Si.«

»Pa kje jih imaš?«

»Eh! Po zraku letijo, striček moj! Vrag vedi, ti denarji se topijo na moji roki kakor sneg.«

»A na kaj, hudirja? Ali ne piješ zastonj v krčmi?«

»Pijem, hvala Bogu, pa to ni ugodno, če si zmeraj privezan na eno krčmo kakor pes na verigi. Bil sem v mestu. Pa veš — eh! Hahaha! Včasih si človek zaželi gosposčine.«

»Niti obleke si nisi kupil.«

»Nisem,« se je pisar nasmejal in pogledal svoj umazani suknjič, »čemu bi za take reči denar zapravljaj? Kar ne gre v grlo, zato človek niti ve ne.«

»Ti boš do groba ostal, kakor si zdaj.«

»Ah, to je spet resnica. Iz te kože ne pojdem nikamor. Meni je usojeno. Pusti me, ne trudi se! Daj mi samo kak goldinar, treba mi je tega.«

»Zakaj?«

»Ne vprašuj! Treba mi je. Pa je itak za tvoj posel.«

»Na!« je rekel berač in potegnil petak iz torbe; »žri! Pa ne prihajaj mi kmalu, meni je treba krme tudi za drugo živino.«

Pisar je vtaknil denar v žep in pogledal po strani na šop bankovcev, ki ga je Luka držal v roki, oči pa so se mu nekako čudno ukresale; toda Luka jih je urno spravil nazaj v torbo, rekel je »zbogom! obrnil pisarju hrbet in naglo odšel.

Mikica se je hudobno nasmešnil in šepnil:

»Pazi, stric! Da ne postaneš ti vranam krma, da ne postanem jaz ona živina, ki se bo s tvojo krmo pitala! Razumem jaz tega gospoda berača. En goldinar daje meni, deset jih drži za sebe, ker mu je treba hišico kupiti. Da, da! Kar hranjui ti lepe groške, se bo že našel kdo, ki te jih bo rešil.«

Velika izbira češkega in angleškega blaga za moške in ženske obleke, plašče, kostume, hubertuse, oficirske, financerske in železničarske uniforme ter loden za smu-Krojaške potrebščine! čarje itd. dobite po znano nizkih in še starih cenah samo v

ČEŠKEM MAGAZINU
MARIBOR Pri glavni policiji
1813 Velika odprodaja ostankov

Poslednje vesti

Domače novice

Božično počitnice, Božične počitnice za šolsko mladino vseh šol bodo od 23. decembra do 10. januarja 1940. Pouk začne zopet 11. januarja.

Padavica povzročila smrt. Pri trgovcu Perku pri Sv. Benediktu v Slov. goricah je služil za hlapca in prebival v gospodarstvi vinčariji 37letni Ivan Czör. Ko je šel iz vinčarije k Perku čez potok Dovanj, ga je napadla padavica, omahnil je v vodo ter utonil.

Mlad fant osumljen večje tatvine. V Mežici je bilo vlomljeno v stanovanje trgovke Mire Brundule. Tat je odnesel za 8000 din zlatnine ter perila in čevljev za 2000 din. Vlomilske tatvine je osumljen neki 15 letni fant, ki pa taji dejanje.

Trgovine v Mariboru bodo v nedeljo, dne 17. decembra (zлата nedelja) ves dan odprte.

Društvene vesti

Braslovce. Naši fantje in dekleta bodo priredili na sveti večer božično igro »Trije kralji«, na katero že sedaj vabimo prijatelje naše mladine.

Razkrižje. Na Marijin priznik, 8. decembra, je priredil naš fantovski odsek in dekliški krožek slavnostno akademijo v prostorih ljudske šole. Spored je bil precej obširen in se je delil na dva dela. Prvi del je bil posvečen Brezmadežni, drugi pa društvenemu delu. Udeležba je bila tako velika, da niso mogli vsi v dvorano. Prav od srca se zahvaljujemo našemu katoliškemu učiteljstvu, posebej g. šolskemu upravitelju žuncu za njegov slavnostni govor in g. Kuharju, ki vodi naš pevski odsek, da so naši pevci dali duška z našo lepo pesmijo, katere v našem svetišču ne smejo zapeti. Naš narod, posebno mladina, dokazuje javnosti, da je ud slovenskega katoliškega naroda.

Dopisi

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. V sredo, dne 20. decembra, bo ob pol sedmih zvečer farni sešatek za vse može in fante. Pridite!

Sv. Miklavž na Dravskem polju. Tu se je dogodilo v noči na 10. december (na nedeljo) gnusno bogoskrunstvo. Junaki teme so se spravili na spominsko znamenje (križ) ob banovinski cesti med Sv. Miklavžem in Ragozo. Sledovi kažejo, da so križ, ki je bil na močnem betonskem podstavku, podrl in zavlekli v bližnji gozd s pomočjo rčnega konja. Upamo in upravičeno pričakujemo, da oblast, katera ve za to bogoskrunstvo, izsledi propalice in jih strogo kaznuje. Mi pošteni Miklavžani, katerim so verske svetinje nad vse, pokažimo svetu, da obsojamo zločin v dnu duše ter operimo madež s tem, da postavimo v božjo čast nov križ, lepši in veličastnejši! — Iste noči so neznanci oropali posestnika Kisoviča od Sv. Miklavža. Odvzeli so mu aktovko z raznimi stvarmi in skoro 1000 din gotovine. — Pri nas imamo še precej ljudi, ki se štejejo v katoliške vrste, pa so naročeni na katolištvu nasprotno liste, kateri zastrupljajo posebno mlade duše. Za naprej opustite vsi pošteni Miklavžani to pogubno čtivo ter si naročite naš list »Slovenski gospodar«, kateri nam kaže tudi pot proč od takih gnusnih propalic, kot so — podiralci božjih znamenj.

Stara vas pri Bizeljskem. 60 letnico bo obhajal 6. januarja 1940 spoštovani g. Anton Cizelj, posestnik v Stari vasi in cerkveni ključar na Bizeljskem. V mladosti je služboval v Ljutomeru, Černehovcu, Sv. Nedelji pri Samoboru, v Banja luki, na Ivanski in v Skradu. Od vseh teh krajev prihajajo za njegovo zvestobo hvaležni spomini. Bil je vedno naročnik »Slov. gospodarja«, lepih knjig, prijatelj cerkve, petja, resnice in treznih ljudi. 40 let star se je podal v zasebni pokoj. Bog mu daj še mnogo let v miru živeti — enkrat pa zaslužen plačilo prejeti!

Sv. Jurij ob juž. železnici. Zadnje nedeljo so v Sv. Juriju pri Celju zborovali kmetje Kmečke zveze. Ob tej priliki je v nabito polni dvorani poročal o našem notranjem in zunanjem položaju g. senator Mihelčič. G. župan St. Golgranc je nato predložil zahtevo slovenskih kmetov o ustanovitvi samouprave slovenske banovine. Uredba o pobijanju draginje naj se točno izvajata v trgovini in industriji.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Zlatoporočenca Franc in Marija Peitler se tem potom pristrčno zahvaljujeta c. g. župniku za iskren nagovor pred oltarjem ob priliki zlate poroke, zahvaljujeta se

cenj. cerkvenemu pevskeemu zboru za krasno petje pri sv. maši, kakor tudi tistim, ki so tako lepo okrasili cerkev. Iskrena zahvala g. županu in nameščencem ter vsem prijateljem in znancem za vse osebne in pismene častitke, katerih sva bila v tako obilni meri deležna. Zahvaliva pa se tudi vsem, kateri so prišli od blizu in daleč in so se v tako obilnem številu zbrali, da prisostvujejo najini zlati poroki. Naj se izpolni nad vsemi pregovor: Kdor stare ljudi spoštuje, tega Bog obvaruje. Mi pa smo stari in bomo kmalu umrli, upamo pa, da nam bodo tam nebeška vrata odprla.

SLUŽBE:

Majerja s tremi delavci sprejemem: Košaki 39. 1821

Sprejme se majer s tremi delovnimi močmi. M. Polič, Jablance, Sv. Barbara v Slov. goricah. 1806

Služkinjo, pošteno, čedno dekle, sprejme 1. januarja Švicarija, Dobrna pri Celju. 1807

LOKALI IN STANOVANJA:

Stanovanje v Pekrah, mesečno 80 din, oddam. Gospejna 7/I, vrata 2, Maribor. 1809

Starejši zakonski par se sprejme na stanovanje. Klemenčič-Koprivšek, Sv. Peter, Maribor. 1808

POSESTVA:

Prodam umetni mlin na vodni in motorni pogon s posestvom vred. Prodajam tudi večjo množino sena, žganja in vina. Gamzer, Zgornja Sveta Kungota. 1814

RAZNO:

Mlado kravo, mlekarico, poceni prodam. Gospejna 7/I, vrata 2, Maribor. 1812

Za bučnice — cele in zluščene — zamenjam čisto bučno olje. Priporočam špecerijo in železnino, posebno peči in žganjarske kotle. Josip Jagodič, Celje, Gubčeva ulica 2. 1811

Krojaški šivalni stroj singer bobin prodam ali zamenjam. Dolšak, Maribor, Košaki, Aleksandrova 25. 1820

»Pri starinarju«, Zidanšek, Maribor, Koroška 6, dobite najcenejša božična darila v ostankih in konfekciji: obleke od 11 din, moške in ženske srajce, hlače, gate, predpasnike, nogavice, moške obleke, žamet, flanela, cvrtnbarhent, belo, rjavo in plavo platno; omare, mize itd. 1819

Prodajam dva motorja 4—6 ks, dve mlatilnici. Štefan Skrbinšek, Sp. Hajdina, Ptuj. 1817

900 dinarjev mesečno lahko vsak zasluži z izdelovanjem ali prodajanjem. Pošljite znamke za odgovor! P. Baltič, Ljubljana 7, Podhrib 5.

Za Božič

JASLICE. Katoliška družina ne more obhajati božiča brez jaslíc. Prav vsaka naj jih ima! Imamo na zalogi toliko vrst, da smemo reči: največjo izbiro, ki je mogoča. Jaslice iz prešanega papirja, gotove, ki jih je možno kar postaviti: po din 1, 1.25, 1.75, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 11, 12, 16, 18, 20, 22, 26, 28, 30, 32, 35, 40, 70 — jaslíc na papirju za izrezavanje: po dinarjev 1, 1.75, 2.25, 5; fin močan karton po 7 din; jugoslovanske jaslíc po 10 din; jaslíc skupina kipov, 20 po številu, 12 cm visokost, 310 din; umetniške jaslíc, 15 kipov, 16 cm visoki, 510 din; jaslíc, posamezni kipi: ovčke od 1 din dalje, ostali od 4 din dalje.

BOŽIČNO DREVESCE: svečke po dnevni ceni, čudežne svečke 1.75 din, stekleni okraski od 50 par dalje, girlande od 1 din dalje, zvezde od 3 din dalje, lameta 75 par, zlati lasje od 75 par, zlate pene od 1 din, vilinski lasje škatla 1 in 1.75 din, papir za zlatenje orehov zvezek po 1 din, svečniki po 50 par, raznobarvni papir za zavijanje bonbonov in drugih božičnih daril.

BOŽIČNO VOŠČILO: razglednice od 50 par dalje, vizitke s fotosliko, izredno fina pisma s fotosliko.

BOŽIČNI DAROVI: največja izbira nalivnih peres, finih svinčnikov, okusne mape z natisom imen onih, ki jim hoče darovati pisemski papir, pisalne garniture, spominske knjige, knjiga »Naši gostje«, albumi za razglednice ali fotografije, slike, kipi, koledarji vseh vrst, molitveniki in knjige.

MALO IZDATKOV je Vaše načelo, naše pa je: nizke cene in to se sklada, zato pridite v naše prodajalne po božične potrebščine!

V MARIBORU, Koroška cesta 5, Aleksandrova cesta 6, Trg kralja Petra 6.

V PTUJU: Slovenski trg 7.

NAŠE VOŠČILO: Dovolite, da Vam voščimo vesele božične praznike in srečno Novo leto, v katerem se Vam priporočamo v Vašo naklonjenost!

TISKARNA SV. CIRILA

Preč. župnim uradom!

Zaradi težkih gospodarskih razmer prosimo, da si čimprej naročijo cerkvene sveče ali naravnost pri svečarni »Pax« v Ljubljani ali pa potom naših prodajalen. Na trgu zmanjkuje blaga, ki ga uporabljamo za sveče.

Istočasno sporočamo, da kupujemo svečene odpadke po najugodnejših pogojih, odnosno zamenjujemo za sveče.

Tiskarna sv. Cirila, Maribor-Ptuj.

MALA OZNANILA

Cenik malim oglašom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.— (Prekliči, Poslano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50.— Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati upravnika lista prijave, doplača še Din 5.— — Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

SLUŽBE:

Poštenega hlapca za vsa dela, vajenega hriba, ali opra sprejme ob novem letu Mašer Franc, Bistrica 23, Limbuš. 1797

Upokojevcem nudimo pod ugodnimi pogoji dober postranski zaslužek. Sprejemamo krajevne zastopnike za ljudsko zavarovanje. Samo resni interesi naj pošljejo ponudbe zavarovalnici »Drava« v Mariboru. 1785

Pošten majer, pet delovnih moči, se sprejme. Naslov v upravi lista. 1805

Sprejme se majer s 15. decembrom 1939. Ostalo po dogovoru. Libanja št. 8, p. Ormož. 1810

POSESTVA:

Kupim posestvo, Elizabeta Čoh, Zg. Breznica 3, pošta Laporje. 1798

Prodajam hišo z dvema sobama, kuhinjo, vrtom in njivo. Dimazi Franc, Sp. Duplek 109, Vurberg. 1801

Majhno posestvo v neposredni bližini Celja takoj vzamem v najem. Rafko Cokan, Velenje. 1799

Prodajam posestvo, tri in pol orala. Lederer Jožefa, Gačnik 20, Pesnica. 1795

RAZNO:

Kupim takoj 200—300 kg konjskega reza iz ovsnih slame. Feiertag, Betnavska 43, Maribor. 1800

Lep, skoraj nov voz s streho je poceni na prodaj. Wurzing, Počehova 65 (Košaki). 1796

Kište za sadje in krompir poceni dobite v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška c. 5.

Repico (rips) kupim vsako množino. Ponudbe na I. Hochmüller, Maribor. 1789

Otomane, kauče, naslanjače vseh vrst dobavlja najceneje »Obnova« F. Novak, Jurčičeva 6 in Glavni trg 1. 1543

Cepljene trte, obvarovane od črvov (ogrcov), lepo razvite in dobro ukoreninjene nudi, dokler traja zaloga, I. trsničarska zadruga v Sloveniji, p. Juršinci pri Ptuj. Cenik zastoj! 1768

Karbidne svetilke se dobijo v vseh velikostih v trgovini železnine Alfonz Meuz, Maribor, nasproti frančiškanske cerkve. 1803

Svinjske kože in vse poljske pridelke kupujejo trgovine Senčar, Mala Nedelja, Ljutomer in Strigova. Stalna zamenjava bučnic, sončnic in ripsa za prvovrstno olje. 1751

Priporočila se Kupčičeva drevesnica in trsnica na Ptujski gori! 1600

Konjske koče, posteljne odeje, nogavice, perilo, obleke, predpasnike, dežnike, rute, blago za ženske oblike, perilo, posteljnino, volno za strojna in ročna dela, pletene obleke, vse vrste pletenine kupite najugodnejše v novi trgovini in pletilnici »MARA« A. Oset, Maribor, Koroška cesta 26 (poleg tržnice). 1486

Klobuke, vsakovrstne, dobite ugodno v trgovini Slavko Senčar, Mala Nedelja. 1750

Papir za zavijanje (makulatur) dobite po 2 din za kg v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5.

Nogavice vseh vrst; oblačila moška, ženska, otroška; najnovejše, najcenejše v trgovini — pletilnici »MARA«, Pongračič, Celje, Slomškov trg 1 (poleg cerkve). 1533

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovec, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljši: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 1000

POZOR! JESEN-ZIMA. Zavoljo preselitve trgovine prodajam zalogo po znižanih cenah, akoravno so cene zavoljo pomanjkanja volne in bombaža poskočile, Vam po lanskim cenah nudim in sicer: Paket Serija R 14—18 m kakor obče znano dobro uporabnih ostankov barhentov in flanelov za obleke in spodnje perilo 128 din. Reklamni paket serija K vsebina 18—22 m boljšega flanela v najlepši sestavi paket 130 din. Nadalje specialni paket OKI-GINAL Kosmos D z vsebino 15—18 m la. barhentov in prvovrstnih flanelov za izjemno ceno 150 din. Paket serija Z 3—3.20 m dobrega sukna, za moško obleko, damski kostum, damski ali moški plašč in sicer: Z-1 130, Z-2 160, Z-3 200, Z-4 250, Z-5 300 din. Vsak paket poštne prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neodgovarjajoče zamenjam! Izrabite ugodno priliko in pišite takoj; navedene cene veljajo samo tako dolgo, dokler zaloga traja. — Pričakujem cenjena naročila in beležim s spoštovanjem Razpisateljica KOS-MOS, Maribor, Kralja Petra trg. 1529

Važno za prašičerejo! Vsakemu, kateri redi prašiče, pošljem brezplačno zavitek in navodilo »Mastelin«, ki je zakonito zavarovan, franko Vašo pošto. Samo z enim poskusom se boste prepričali, da dosežete pri polaganju »Mastelina« velik uspeh. Pišite na naslov: Ivan Magdalenc, Rače pri Mariboru. 1775

Ali se železo lahko uživa?

Da bi kos železa odgrizli ali železni prah kar z žlico jedli, to ne bi zaleglo. Vendar pa je tudi v špinači železo, ki ga v taki obliki lahko uživamo. Pa še druge snovi so telesu potrebne, kakor n. pr. fosfor. Tudi ta ni v surovem stanju užiten, celo smrton nevaren je. V obliki rastlin pa železo kakor tudi fosfor brez nadaljnjega lahko uživamo. Rastline so pač naravna hrana, zato pa tudi vedno zdravjša od umetnih zdravil. Tako so od pamtveka tudi zelišča, če jih pravilno izberemo, zdravilna in krepična sredstva. Dovajajo nam namreč nove snovi in odvajajo obenem razkrojene strupene tvarine iz telesa.

»Planinka« čaj Bahovec, sestavljen večinoma iz planinskih zdravilnih zelišč, je čistilno sredstvo prav posebne vrste. Tako delujejo sestavine »Planinka« čaja, ne da bi se njegova učinkovitost radi navade zmanjšala. Dolgoletne izkušnje nam potrjujejo, da odstrani redno uživanje »Planinka« čaja zaprtje in slabo prebavo, ki imajo za posledico pomanjkanje teka, napetost telesa, hemoroide, kožne izpuščaje ter glavobol. Dalje očisti »Planinka« čaj čreva in obvaruje na ta način pred vnetjem žolčnega in sečnega mehurja. »Planinka« čaj oblažuje želodčne bolečine in odstranjuje vetrove. »Planinka« čaj kot odlično domače sredstvo ne bi smelo manjkati v nobeni hiši in ga dobite v vsaki lekarni po 20 din in 12 din.

Reg. S. br. 19.697/35.

HRANILNE KNJIZICE, 3% OBVEZNICE

in druge vrednostne papirje kupuje in plača najboljše 1780

BANČNO KOM. ZAVOD
MARIBOR, Aleksandrova cesta 40.

Iz lasne pletarne

dobite najcenejše otroške, ženske in moške jopice, rokavice, nogavice, kapice, spodnje perilo pri »LUNA«, Maribor, samo Glavni trg 24.

Dekleta, žene!

Ročno delo je najlepša zabava v dolgih zimskih večerih. Veliko izbiri najlepših vzorcev za vsakovrstne namizne prte, posteljna pregrinjala, kuhinjske garniture, posteljno in drugo perilo najdete

v Cirilovi tiskarni, Ptuj, Slovenski trg 7,

kjer Vam jih predtiskamo na platno. Dobite lahko tudi že predtiskane prtiče in vsakovrstno prejšico za izšivanje istih.

VIOLINE: 1. RED. HARMONIKE: 2. RED. GITARE: 3. RED.

DIN: 65- DIN: 59- DIN: 128-

BREZPLAČEN POUK V IGRANJU
ZAHTEVAJTE BREZPLAČEN KATALOG
DALJŠNJE OGLASBE

MENELHEROLD MARIBOR 106

Zahvala

Vsem, ki so spremili našo dobro mater k zadnjemu počitku. Posebno zahvalo izrekamo župniku duh. svetniku g. Fr. Hohnjecu iz Čadrama, domačemu župniku g. Fr. Mihaliču za ganljive besede ob odprtem grobu kakor tudi domačemu kaplanu g. Oroslu. Prisrčna hvala nadalje voditelju mlad. pevskega zbora, učitelju g. Zornu, slivniškemu pevskega zboru, učitelstvu iz Rač, Čadrama, St. Janža in Dobrovc. Hvala tudi vsem darovalcem cvetja ter rački gasilski četi za častno spremstvo.

Končna hvala vsem, ki so jo spremili v tako velikem številu in požrtvovalno vztrajali v kljub slabemu vremenu do konca. 1804

Rodbine: Jarc, Macun, Zavrnik, Dobnik.

=====

!
Oglas

v „Slov. gospodarju“

imajo

najboljši uspeh!

=====

POMNITE!

Vsak komad je izdelek domače obrti!

Volneni nepremočljivi
HUBERTUSI

ZIMSKE SUKNJE

MOŠKE OBLEKE

OTROŠKE OBLEKE

PLETENINE — PERILO

ODEJE — KOČE — RJUHE

ter vse MANUFAKTURNO
BLAGO

dobite še po starih znižanih cenah v modni in konfekcijski trgovini

JURIJ KOKOL
Maribor, Glavni trg 24

nasproti glavni avtobusne postaje

Z A Z I M O

damske in moške plašče, obleke, klobuke, pletenine, trikotažo itd. v veliki izbiri najugodnejše pri

JAKOB LAH

MARIBOR — GLAVNI TRG 2

Dokler zaloga, cene brez poviška!

TRTA

Cepljenke najodličnejših vrst ter ključi in korenjaki Kober 5BB, Teleki 8B, Chaselas 41B. Prvovrstna kakovost, sorta zamčena.

Veletrsnica in drevsnica:

Prvi Jugoslovanski Loznjaci

Ceniki zastoj in pošt-nine prosto!

Daruvor.

1713

Pozlatar in cerkveni restavrador

ALOJZ ZORATTI

v Mariboru se je preselil iz Tyršve ulice na Koroško cesto 19. Priporoča se za vsa v njegovo stroko spadajoča dela. — Z odličnim spoštovanjem Alojz Zoratti, pozlatar. 1771

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice.

*

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

*

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Za Božič

se prodaja še po starih cenah manufakture pri TRPINU, Maribor, Vetrinjska 15.

Vse različne tiskovine

naročajte v

Tiskarni sv. Cirila — Maribor

Ženske plašče

obleke, perilo, sukno, kamgarne, barhente, flanele, odeje, platna, najceneje in v največji izbiri Vam nudi:

Manufaktura in konfekcija 1523

I. PREAC, Maribor, Glavni trg 13

V S A K P R E V D A R E N S L O V E N S K I G O S P O D A R

Z A V A R U J E

S E B E, S V O J C E I N S V O J E I M E T J E L E P R I

V Z A J E M N I Z A V A R O V A L N I C I

92

PODRUZNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice.

GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARI!

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici

Gosposka ulica 23

v Mariboru

Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri. Stanje hranilnih vlog Din 53,000.000.—.